ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V CELJU

Zasavski TEDNIK

»Zasavski tednik«, glasilo SZDL Litija, Zagorje, Hrastnik in Trbovlje – Urejuje uredniški odbor – Odgovorni urednik: Stane Suštar – Tiska ČP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XIV. ŠT. 26. TRBOVLJE, 22. JUNIJA 1961 CENA 20 DIN

ZA NADALJNJE POGLABLJANJE SAMOUPRAVLJANJA IN URESNIČITEV UVELJAVLJENIH GOSPODARSKIH INSTRUMENTOV

VSI ZA ENEGA - EDEN ZA VSE

Zadnja izredna konferenca Socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah je nakazala nekatere konkretne naloge organizacij SZDL, sindikatov, organov oblasti in organov samoupravljanja za uveljavitev devize »Komuna v novem sistemu«. Sprejeti zaključki niso deklarativnega značaja, marveč označujejo nekatere konkretne, akutne naloge za nadaljnje poglabljanje samoupravljanja in za uresničitev uveljavljenih gospodarskih instrumentov.

V prvi vrsti se še postavljajo kot aktualni zaključki zadnje konference SZDL občine Trbovlje glede gospodarstva v občini. Da bi se mogla podati slika o gibanju gospodarstva v občini, je nujno treba izdelati izračun primerjave realizacije občinskega družbenega plana in proračuna za obdobje januar – april 1961. Glede na uvedbo restrikcijskih ukrepov in zagotovitev njihovega vpliva na komuno je prav tako nujno treba izračunati investicijski sklad občine glede na novo postavljene odnose delitve 35:65 namesto 25:75. Konferenca je nadalje postavila zahtevo, da je treba pokazatelje družbenega plana sproti spremljati ter sproti ukrepati ob ugotovitvah negativnih pojavov, problemov in težav, ki bi nastopile v teku leta. Za uresničitev uveljavljenih gospodarskih instrumentov postavlja konferenca zahtevo, da se moramo za vprašanje zavzemati vsi, kajti od primerne discipline na tem področju je odvisno, kako se bodo uresničili splošni družbeni koncepti v gospodarstvu.

Med važnimi problemi, ki jih je obravnavala konferenca in o čemer govore tudi zaključki, je vskladitev družbenega plana občine z materialnimi možnostmi in vskladitev z omejitvenimi predpisi.

Za izvršitev potrebnih investicijskih programov se bo pa treba usmeriti na politiko združevanja sredstev gospodarskih organizacij. Tu bo treba izdelati prioritetni vrstni red investicij, pri čemer se ne sme zapostavljati investicij družbenega standarda v korist gospodarskih investicij. Politika združevanja naj bi slonela na urejenih odnosih med vlagatelji, kar naj bi se uredilo s posebnim pravilnikom.

Drug kompleks problemov, ki naj bi se rešil in za katerega se je posebej zavzela konferenca, je afirmacija občine. V zadevi se bo treba zavzemati za to, da bodo v svetih ljudskega odbora predvsem ljudje iz gospodarstva pripravljali ustrezne analize gospodarjenja v komuni in jih posredovali zboru proizvajalcev oziroma ljudskemu odboru. Zbor proizvajalcev pa bi moral kot zakoniti družbeni organ proizvajalcev v komuni dajati gospodarskim organizacijam ustrezna priporočila za napredek gospodarjenja v komuni ali v posameznem podjetju.

Zato bi moral zbor proizvajalcev postati tako družbeno telo, ki bo redno obravnaval gibanje gospodarstva, investicij, osebnih dohodkov itd. in sicer to, kar mu v veliki meri nalagajo že obstoječi predpisi.

Da bi take obravnave bile konkretne in da bi slonele na primernih analizah, naj bi se pri ObLO organizirala posebna služba, ki bi zbirala gradivo za analize, ga razčlenjevala in nato posredovala zboru proizvajalcev oziroma svetom in ljudskemu odboru kot celoto.

Ker je sindikalni svet že sprejel ustrezne zaključke na področju poglabljanja samoupravljanja, se le-ti v celoti osvojijo in podprejo kot sporedna naloga SZDL.

Za uspešno izpolnitev vseh nalog se pa mora v večji meri uveljaviti koordinacija organov samoupravljanja in organizacij v prizadevanju za uresničitev skupnih smotrov. Sporedno je pa potrebna vse večja aktivnost vseh družbenih organov in organizacij na področju poglabljanja samoupravljanja in za uresničenje naše gospodarske politike.

Konkretni zaključki zadnje konference SZDL Trbovlje kažejo na težnjo, da bi se mobilizirali vsi družbeni činitelji za uresničenje zaključkov V. kongresa SZDL Jugoslavije in V. kongresa SZDL Slovenije.

T.

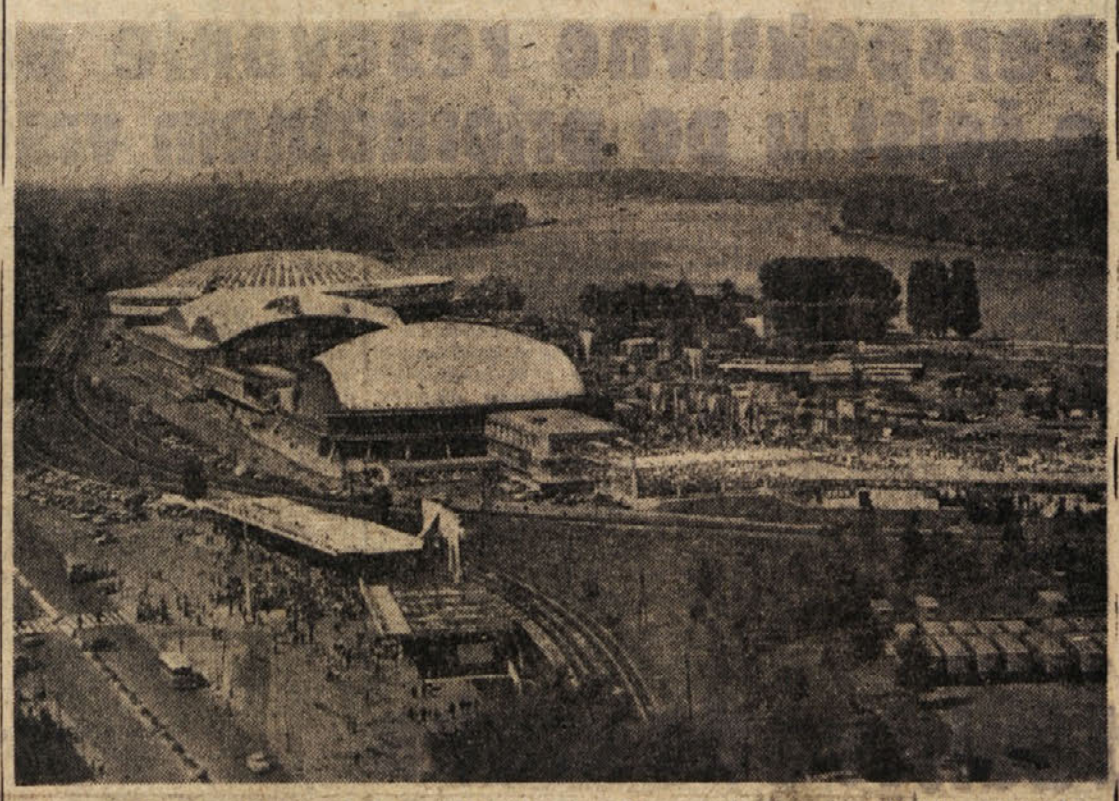

Odkar imajo Beograjčani svoj Beograjski sejem, je njihovo »sejmišče« ne le središče gospodarskega dogajanja, temveč tudi športnega in drugih – tudi v mednarodnem pomenu in vrednosti. Razen tega pa imajo tamkaj še različne domače prireditve in razstave. Poleg izredne koristnosti je Beograjski sejem tudi izrednega arhitektonskega pomena. Skladnost velikih razstaviščnih dvoran v najmodernejšem stilu je razvidna tudi s te slike

Kam in koliko?

Investicije so danes predmet živahnih razprav na številnih sejah in gospodarskih posvetih. Pri tem ugotavljamo, da investicijska politika naših gospodarskih organizacij odstopa od splošnih družbenih koristi predvsem v dveh smereh. Prav gotovo je povsem točna ugotovitev, da zadnje čase planiramo preveč investicij; drugo, nič manj pomembnejše pa je dejstvo, da levji delež vseh investicij namenimo za osnovna sredstva, medtem ko obratna prikrito puščamo vnemar.

Investicije tako naraščajo, da se nujno morajo zniževati ostale oblike potrošnje. Pri zadolževanju pa se vedno manj kaže tudi družbena odgovornost vseh tistih, ki posojila ličejo. Pogosto prav ti menijo, da je poglavitno to, da sredstva dobe, kdo pa jih bo plačal je zanje že postranska stvar. Težnja po povečanih investicijah se kaže tudi v letošnjih občinskih družbenih planih, zato bo v času rebalansa le-teh treba temeljito poseči prav v investicijska poglavja.

Zmotno bi bilo mišljenje, da zaželene investicije presegajo potrebe, vendar bi v mnogih primerih kazalo z investicijskim vlaganjem spričo pomanjkanja sredstev, počakati. V tako intenzivnem tempu investiranja, kakršnega naše gospodarstvo še ni doživelo, podjetja često investirajo v tiste obrate oziroma oddelke, kjer bi se delovna storilnost lahko dvignila še brez investicij. Poiskati bi bilo treba notranje rezerve, ker obstoječe zmogljivosti še vedno niso stoodstotno izkoriščene. Z drugimi besedami; denar vlagamo tja, kjer bi ga lahko ustvarjali.

Vprašanje, ki terja široko obravnavo in trezen premislek je tudi razmerje med investicijami v obratna in osnovna sredstva. V gospodarstvu in celo v nekaterih politično teritorialnih enotah še vedno prevladuje mnenje, da je treba na kakršenkoli način zbrati sredstva za gradnjo in opremo predvidenih objektov, obratna sredstva pa bo zagotovila pristojna banka s krediti. Tudi dokumentacija za investicijska posojila v mnogih primerih je več ali manj pomanjkljiva, ker bi realno prikazovanje potreb po obratnih sredstvih lahko oviralo planirano investicijo. Naša praksa pozna celo nekaj takih primerov, ko so gospodarske organizacije v investicijskih zahtevkih navajale, da obratnih sredstev ne potrebujejo, ker jih bodo nadoknadile z boljšim izkoriščanjem zmogljivosti in s hitrejšim obračanjem sredstev.

Rešitev dokaj zapletenega in kočljivega položaja glede obratnih sredstev zahteva tudi določene ukrepe. Odslej bodo komunalne banke neposredno kreditirale gospodarstvo. Vendar je ta organizacijska sprememba le del ukrepov, ki pa v prehodni fazi torej v času prenašanja pristojnosti na komunalne banke, še bolj otežkočajo zapleteni položaj. V glavnem pa so letošnji ukrepi glede obratnih sredstev mnogo bolj dosledni in strožji kakor lani. Zavedati pa se je treba, da kar čez noč ne bo mogoče izkoreniniti stare prakse podjetij. Upoštevati moramo dejstvo, da nekatere primere pri investicijskih vlaganjih ni mogoče preusmeriti tako naglo že zato, ker jih še vedno ovirajo nekateri administrativni predpisi. Delitev dohodka je možno danes obračunavati še po starih predpisih, jutri že po novih, medtem ko v investicijski politiki tako nagel preokret le ni mogoč.

Posvetovanje tajnikov obč. LO v Zasavju

V četrtek je bilo na Izlakah posvetovanje tajnikov obč. ljudskih odborov Trbovelj, Hrastnika in Zagorja. Vabilu za posvetovanje se ni odzval ObLO Litija. Na posvetovanje je bil vabljen tudi tajnik ljubljanskega okraja.

Na posvetovanju so proučevali: predlog PTT podjetja o zvišanju krajevnih telefonskih pogovorov za 100 % organizacijo inšpektorske službe za gozdarstvo; povečanje osebnih dohodkov za sodnike okrajnega sodišča v Trbovljah; nagrajevanje uslužbencev pri državnih organih; organizacijo zavoda za pedagoško službo s sedežem v Trbovljah; ustanovitev skupne komunalne banke za Zasavje; odnose upravnih organizacij občin in okrajev s posebnim poudarkom na potrjevanje investicijskih programov, glavnih in idejnih projektov. Predlagali so naj bi se nekatere zadeve prenesle na občine.

ObLO bo predlagal, naj sprejmejo predlog PTT podjetja o povišanju krajevnih telefonskih pogovorov. Glede skupne inšpekcije za gozdarstvo sta se sporazumela ObLO Trbovlje in Hrastnik, ki bosta organizirala skupno gozdarsko inšpekcijo, v Zagorju pa bodo o tem predlogu še razpravljali.

Sprejet je tudi sklep, da se izdela pravilnik osebnih dohodkov s posebnim poudarkom na gibljivi del, in da se določbe o plačevanju gibljivega dela prejemkov začnejo izvajati takoj s tem, da se gibljiv del prejemkov izplačuje vsake dva do tri mesece. Predlagali so tudi, da se 50 %, kolikor je sedaj predvideno, poveča za toliko, kolikor imajo LO predvideno za trinajsto plačo, da bi se tako povečal gibljiv del plač javnih uslužbencev.

Zavod za pedagoško službo bo zajel vse štiri zasavske komune. Sedež bo v Trbovljah, financiral se pa bo iz proračuna vseh štirih občin. Prostore in inventar bo preskrbela občina Trbovlje, svetovalce za posamezne občine pa bodo imenovale same občine.

jas

V Radečah so začeli

Dolgoletna želja Radečanov, da bi prišli do prepotrebne nove šole, se je začela uresničevati. Pred štirinajstimi dnevi so v Radečah pričeli z deli pri kopanju temeljev za prizidek k sedanji osnovni šoli.

Na Kalu bo osrednja proslava 20. obletnice vstaje za občino Hrastnik

Na svidenje na Kalu!

Štirinajst dni praznovanja krajevnega praznika v Hrastniku — Med praznovanjem krajevnega praznika osrednja proslava 20. obletnice vstaje na Kalu za vso občino — Veliko število prebivalcev bo nastopilo v vrsti kulturno prosvetnih programov, športnih prireditev in tekmovanj, v partizanskih patruljah in v partizanskem napadu — Na Kalu pričakujejo 2. julija množično srečanje 4000 prebivalcev Zasavja.

Praznovanje krajevnega praznika v Hrastniku se bo začelo 24. junija in bo končano 9. julija. Prvega dne praznovanja bodo nastopili v domu TVD Partizan v Hrastniku cicibanči, naslednjega dne dopoldne bo lahkoatletsko izbirno tekmovanje mladine in otvoritev razstave izdelkov cicibančkov v otroškem vrtcu. Slavnostna akademija bo 28. v domu TVD Partizan v izvedbi učencev obeh osnovnih šol v Hrastniku. Naslednjega dne bo nastopila dramska sekcija Svobode I v svoji dvorani z dramo iz NOB »Sama«, dan pozneje pa z isto dramo v dvorani Svobode II. Prvega julija bodo fotoamaterji otvorili fotoamaterско razstavo »Hrastnik danes« v Puharjevem domu, nato bo slavnostna seja občinskega ljudskega odbora in zatem glasbeno pevski večer na prostem, z naslovom »Pesmi borb in zmage« na stadionu SD Rudar. Sodelovali bodo pevski zbori Svobode I in II iz Hrastnika in pevski zbor Svobode Dol ter godbe na pihala obeh Svobod v Hrastniku in železničarska godba na pihala iz Zidanega Mosta. Tretjega julija bo otvoritev vajeniške razstave v osnovni šoli Ivana Cankarja, četrtega julija dramski nastop Svobode I in 9. julija medobčinsko lahkoatletsko tekmovanje na stadionu SD Rudar.

Vrhunec vsega praznovanja pa bo vsekakor 2. julija na Kalu, kjer bo osrednja proslava 20. obletnice vstaje za občino Hrastnik. Tega dne bo množičen pohod na Kal. Odhod bo ob 4.30 iz Radeč in ob 6. iz Hrastnika. Iz Dola, Hrastnika in Radeč bodo posebej krenile partizanske patrulje. Na Kalu bodo rezervni oficirji in podoficirji in predvojaška vzgoja pripravili partizanski napad, po katerem bo sprejem partizanskih patrulj. Osrednja prosiava se bo pričela ob 10. uri s slavnostnim govorom in kulturnim programom, ki bo trajal poldrugo uro. Sodelovali bodo vsi trije že omenjeni pevski zbori in godbe na pihala.

V teh štirinajstih dneh praznovanja krajevnega praznika, se bodo zvrstila še številna druga tekmovanja in nastopi, ki jih program podrobno niti ne predvideva. Prebivalstvo se že zdaj pripravlja na pohod na Kal, vabijo in pričakujejo pa tudi prebivalce iz ostalih krajev Zasavja.

V hrastniški steklarni pa kar naprej

Tretja etapa rekonstrukcije

Hrastniška steklarna je napravila lep napredek in razvoj v zadnjih letih ,ko je postopoma razširjala svoje obratne prostore in opravila rekonstrukcijo stare tovarne. Sedaj pa pripravlja kolektiv te tovarne III. etapo rekonstrukcije in modernizacije svojih obratnih prostorov ter opremo nove zmesarne. Za to rekonstrukcijo bo podjetje dobilo potrebne stroje iz Zahodne Nemčije. Proizvodnja hrastniške Steklarne se bo z modernizacijo tovarniških obratov zopet znatno povečala, pri čemer bo potrebno manj delovnih sil. Velik prihranek bo v tovarni storjen z modernizacijo in preusmeritvijo od uporabe generatorskega plina na tekoče gorivo. Večja kalorična vrednost novega goriva – mazuta – bo omogočila hitrejši proizvodni proces.

Posebno važno je, da bodo v tovarni pričeli izdelovati vrsto novih izdelkov, predvsem za široko potrošnjo, velikega pomena je nadalje, da se Steklarna Hrastnik usmerja s proizvodnjo v izvoz svojih izdelkov.

Prve akcije trboveljskih mladincev pri gradnji nove bolnišnice

Mladina Trbovelj je že začela z prostovoljnim delom pri gradnji trboveljske bolnišnice. 10. junija je prva skupina 50 mladincev in mladink ESS zavihtela krampe in lopate in s tem pričela veliko akcijo zasavske mladine pri gradnji bolnišnice. Nato so se vsak dan dopoldne in popoldne menjavali mladinci aktivov LMS IRS, IKS, mladinci trgovskega podjetja 1. junij, mladi rudarji, mladinci vajenske šole raznih strok. Mladinski aktiv Investicijskega biroja v kraju je sklenil, da bodo člani en mesec, in sicer vsak torek popoldne delali po pet ur.

Pri tej delovni občasni akciji so mladinci vseh aktivov pokazali izredno zavzemanje in delovno disciplino.

Ostali mladinski aktivi – STT, Cementarne, Mehanike, Komunale in drugi – pa se bodo te dni priključili ostalim aktivom na delu. Vsi mladinski aktivi bodo delali ves čas gradnje bolnišnice. Doslej je že delalo 220 mladincev.

Zraven prostovoljnega dela se pa bodo mladinci pomerili tudi v športnih disciplinah, obiskovali bodo tečaj AMD za mopediste, poslušali politična in gospodarska predavanja ter odšli na skupne izlete, ki jih bo organiziral občinski komite LMS Trbovlje.

Ta delovna akcija bo imela širši pomen. Poudarek ni na samih delovnih akcijah, temveč tudi na zbliževanju samih mladinskih aktivov v občini.

Zbori volivcev v Zagorju

V nedeljo so bili v okoliških krajih Zagorja zbori volivcev, v ponedeljek pa v centru mesta. Na zborih volivcev so predvsem razpravljali o realizaciji predlogov zborov volivcev, o gospodarski situaciji v občini v luči novih gospodarskih predpisov. Volili so na njih šolske odbore, sodnike – porotnike ter razpravljali o združitvi stanovanjskih skupnosti v Zagorju v eno. Obravnavali so pa tudi delo krajevnih odborov.

OBRAZI IN POJAVI

Naj se ne ponovi!

Značaj prireditev je bil takšen, da je bil vreden vse pozornosti. Vendar smo doživeli vse kaj drugega. To je vsekakor vredno javne graje!

Zgodilo se je v soboto v sindikalni dvorani v Litiji ob prijetnem nastopu učencev osemletke. Program je bil za Litijo nekaj novega in posebno doživetje za tiste, ki so mu sledili. Žal je bil obisk prav skromen — v dvorani se je zbralo le okrog 50 poslušalcev, to pa je naravnost porazna številka.

Nenadoma je pozornost poslušalcev, kakršne ne pomnimo z nobene podobne proslave v preteklosti, zmotilo polglasno govorjenje, smeh, godrnjanje, opazke in podobne nevšečnosti. Vzdušje v dvorani je bilo skaljeno. Poslušalci so se obračali proti skupini, ki je povzročala nemir. In kaj smo videli? Bili so to sami mladi fantje, od katerih bi človek pričakoval, da jih bo program še posebno zanimal, so pa očitno kazali samo nevzgojenost.

Ko je pevski zbor pesem odpel, so resni poslušalci odločno in glasno zahtevali odstranitev iz dvorane vseh tistih, ki so se drznili na pobalinski način motiti potek programa.

Ker so ljudje opazili, da je to ista skupina, ki se je že večkrat zabavala na prireditvah na ta način, da je motila predstave in izvajanja na odru, ni nič čudnega, če so jasno povedali, da izgubljajo potrpežljivost proti njim. Vsiljuje se jim namreč mnenje, da so se v ta namen naravnost organizirali in da je to dejanje, ki ga ne moremo z uvidevnostjo sprejemati. Prav lahko se zgodi tem razgrajalcem, da jih bodo ljudje ob prvi prihodnji priložnosti odstranili iz dvorane.

Menim, da je to trenutno dovolj resno opozorilo, v kolikor pa ne bo zaleglo, jih bomo drugič poimensko predstavili naši javnosti.

–o

TE DNI PO SVETU

SESTANKI TREH LAOŠKIH PRINCEV — V Zürichu so se te dni uradno sestali voditelji treh laoških političnih strank: Suvana Fuma, Šufanuvong in Bun Um. Govorili so o dveh glavnih vprašanjih: o dejanski prekinitvi ognja in o formiranju vlade nacionalne enotnosti, ki bi naj pripravila konec razdelitvi države.

Opazovalci menijo, da so se princi do sedaj sporazumeli načelno, da mora biti Laos nevtralen, suveren in neodvisen.

MODIBO KEITA NA POTI PO NAŠI DRŽAVI — Predsednik republike Mali Modibo Keita s soprogo in člani spremstva je te dni odšel na popotovanje po naši državi. V Zagrebu ga je navdušeno pozdravila več desettisoč glava množica Zagrebčanov. Obiskal je tudi dve največji zagrebški tovarni »Rade Končar« in Prvomajsko«. Iz Zagreba je Modibo Keita s svojim spremstvom krenil proti Sloveniji. Včeraj predpoldan je obiskal tovarno aluminija in glinice v Kidričevem. V Mariboru so si visoki gostje ogledali Tovarno avtomobilov in motorjev in nadaljevali pot proti Celju.

SKLICANJE KONGOŠKEGA PARLAMENTA — Na sedežu OZN sodijo, da bi mogli v kratkem sklicati kongoški parlament. Pričakujejo, da bo do sklicanja parlamenta prišlo pred koncem junija, ob obletnici proglasitve neodvisnosti Konga. Iniciativo predsednika zakonite kongoške vlade Gizenge, so v New Yorku sprejeli pozitivno. V krogih predstavnikov izvenblokovskih držav so prepričani, da bo predsednik Gizenga dobil v parlamentu večino, če bo zagotovljeno njegovo normalno delovanje v skladu z ustavo.

OFENZIVA PORTUGALSKIH ČET — Portugalske vojaške čete v Angoli so začele veliko ofenzivo, da bi zavzele vas Nambuangongo na severu dežele, ki je v rokah uporniškega gibanja. Videli so več portugalskih kolon, ki se skozi pragozd pomikajo proti vasi in jo obkoljujejo.

PROTESTI V BRITANSKI JAVNOSTI — Sklep britanske vlade, da bo prodala Portugalski dve vojni ladji, je povzročil v britanski javnosti, posebno v vrstah opozicije, ostre proteste. Pripominjamo, da je to samo ena izmed številnih manifestacij sodelovanja med Veliko Britanijo in Salazarovim režimom in to prav v času, ko Portugalska koncentrira vojaške čete v Angoli, da bi nadaljevala s krvavim terorjem nad angolskim prebivalstvom.

STAVKA SE NADALJUJE — Razgovori med predstavniki sindikata pomorcev in njihovimi delodajalci so se končali brezuspešno. Velika stavka mornarjev, ki je doslej paralizirala trideset največjih atlantskih, tihomorskih in mehiških pristanišč, se nadaljuje.

ŽENEVSKA KONFERENCA O LAOSU — Kanadski delegat Green je izjavil, da so na konferenci vendarle »dosegli skupni jezik« in je navedel nekatere sovjetske in francoske predloge, ki določajo podobne rešitve. Osnova za sporazum bi po njegovem mnenju lahko bil komparativni pregled francoskih in sovjetskih predlogov, sproženih na tej konferenci in ustreznih členov ženevskih sporazumov iz leta 1954.

SKUPNI ARABSKI TRG — Na zasedanju arabskega ekonomskega sveta so proučevali načrte o vzpostavitvi gospodarske enotnosti arabskih držav, ustanovitvi arabskega skupnega trga in liberalizaciji medarabske trgovinske izmenjave.

POLOŽAJ V JUŽNI TIROLSKI — Po zadnjih vesteh iz Bolzana, so italijanski stražarji, ki stražijo električne in druge naprave, ubili dva pripadnika nemško govoreče manjšine. To se je zgodilo po policijski uri, ki so jo uvedli na tem področju zaradi vrste atentatov.

Bolzano je obiskal tudi italijanski notranji minister Scelba. Po dosedanjih cenitvah cenijo škodo na milijardo 250 milijonov lir, medtem ko je posredna škoda zaradi zastoja v industrijski proizvodnji kot tudi v turizmu znatno večja.

SPOPADI V ALŽIRIJI — V bližini Blide je prišlo do spopada med alžirskimi borci in francoskimi vojaki. Ubita sta bila dva francoska vojaka, trije pa so ranjeni.

RAZOROŽITVENI RAZGOVORI — V Waschingtonu so se začeli te dni razgovori med ZDA in ZSSR, ki naj bi na dvostranski osnovi pripravili obnovo pogajanj o razorožitvi. Že na začetku razgovorov se dobi vtis, da se bo to vprašanje znova zapletlo.

Še vedno so precejšnja nasprotja glede sestave konference, na kateri bodo razpravljali o razorožitvi. Obe strani se strinjata, da bi število članic morali razširiti na izvenblokovske države.

Ljudje in dogodki

NEMIRNI DEL SVETA

Komaj so v Laosu izpraznili puške in spravili bajonete v nožnice, zatišje ni še povsem trdno, da bi prenehale skrbi, že so se v svetovnem tisku pojavili napisi, da so v sosedni državi, v Južnem Vietnamu politične strune tako napete, da lahko vsak čas počijo. Jugovzhodna Azija ima že nekaj let sloves najnemirnejšega dela sveta, kjer so politične razmere vse prej kot urejene in obetajo iz leta v leto nove zaplete. To kar svetovnim politikom dela na tem področju 'sive lase' je stara kriatica, ki so jo državniki nekoč uporabljali za razmere na Balkanu. »Sod smodnika« so v zadnjih desetletjih prenesli v dežele Azije in posebno v jugovzhodnih predelih so nasprotja tako velika, da jih ni mogoče ublažiti z objemi državnikov, politično strahovlado in s tujo vojaško pomočjo.

Časopisna poročila iz tega dela sveta zagotavljajo resnost položaja v Južnem Vietnamu. Pred dnevi je namreč prišlo do resnih oboroženih obračunov med četami Ngo Din Diemovega režima in uporniki Vietkonga, ki ni ostal brez človeškega davka. V spopadih je namreč padlo nad sto ljudi, kar je za azijske razmere že precejšnje število. Razen tega so poročila o resnosti notranjega političnega položaja v tej državi tako številna, da »globoke spremembe v sedanjih političnih ustanovah«, ki jih je pred časom napovedal diktator Ngo Din Diem ne delujejo niti na tujce, še manj pa na domače prebivalstvo prepričljivo. Vse prej prevladuje mišljenje, da se ne bo nič spremenilo, dokler bo diktator sedel v ministrski palači v Sajgonu in dokler ga bodo v južnem delu razdeljenega Vietnama ustoličevali s terorjem in s političnimi preganjanji.

Ameriška denarna pomoč, ki jo v Washingtonu deliju tem državam po ne vem kakšnih vojaških zaslugah, je značilna strategija, ki jo že vrsto let uresničujejo na tem področju. Režimu v Sajgonu in Bangkogu obljubljajo vedno več orožja, večjo ekonomsko pomoč in več vojaških svetovalcev, v načrtu pa imajo tudi morebitno razporeditev ameriških oboroženih sil v Južnem Vietnamu. Vse to samo zaostruje položaj v tej deželi in izkušnje kažejo, da je takšna politika tudi v Laosu doživela neuspeh. Težko je verjeti, da bo vojaška pomoč privedla do kakšnih stvarnih sprememb v notranji razporeditvi političnega vpliva.

V Južnem Vietnamu že leta divja državljanska vojna, ki po mnenju vojaških izvedencev po intenzivnosti akcij in številu žrtev daleč presega vse, kar se je v zadnjem letu zgodilo v Laosu. Če so laoški prebivalci že po tradiciji najbolj miroljubni v tem delu sveta, prištevajo Vietnamce med najbojevitejša plemena. Po nekaterih ocenah v zadnjih letih je v Južnem Vietnamu vsak mesec bilo ubitih več ljudi kot med vso državljansko vojno v Laosu. Spopad ima danes že takšen obseg, da lahko kmalu pripelje do državljanske vojne največjih razmer.

Politična polpretekłost te dežele je pestra. Po indokitajski vojni proti francoskemu kolonializmu je bila dežela z ženevskim sporazumom razdeljena na dve polovici. V severni pokrajini je dobil oblast Ho Ši Minh, v južnem delu pa je prišlo do zamenjave vplivov. Na mesto francoskega je stopil v ospredje ameriški vpliv. Zavladal je izrazito proameriški režim Ngo Din Diema, vendar se je v državi ohranilo tudi gibanje Vietkong, ki je južnovietnamska veja Vietminha.

Ženevski sporazum je določil, da se imata obe državi združiti s svobodnimi volitvami, ki bi se naj izvršile pod mednarodno kontrolo. Vendar do tega ljudskega glasovanja ni prišlo nikoli. Južnovietnamski režim se je namreč močno bal, da bi z volitvami dokončno pogorel. Iz tega osnovnega vzroka je Diem volitve prepovedal in s tem onemogočil združitev obeh pokrajin.

V svojem delu države je uvedel diktaturo, ki jo je moč primerjati s srednjim vekom. V koncentracijskih taboriščih, raztresenih po vsem Južnem Vietnamu, je po domnevah zahodnih strokovnjakov okrog 25 do 30 tisoč političnih zapornikov, medtem ko na severu govorijo, da jih je približno 200 tisoč. Na splošno so oblike njegove diktature značilne za azijske prilike: državna uprava je pod kontrolo policije, ki nadzira tudi vsa ostala področja nacionalnega življenja. Vohunstvo je najbolj pogosta oblika državne oblasti.

Mnogi menijo, da se je sprijo Diemovega nasilja politični vpliv Vietkong močno okrepil in ima danes 10 tisoč dobro izvežbanih gverilskih borcev, ki praktično nadzorujejo večji del države, medtem ko je Diemova vojska s približno 200 tisoč mož gospodar le nad mesti in cestami.

OB ZBORIH VOLIVCEV V LITIJSKI OBČINI

Perspektivno reševanje problemov o šolstvu po prioritetnem vrstnem redu

(Intervju s predsednikom ObLO Litija, tov. Stanetom Pungerčarjem)

Sodeč po podatkih družbenega plana in proračuna občine Litija je stanje v šolstvu v tej občini tako, da terja v reševanju problemov šolstva sodelovanje vse komune. Bi nam hoteli prikazati obseg teh vprašanj?

»Tudi plenum Socialistične zveze je že razpravljal o problemih šolstva v naši občini, in sicer zelo obširno. Med drugim je ugotovil zelo težko stanje zaradi zastarelosti šolskih zgradb v nekaterih krajih. Za ureditev šolskih poslopij bi bilo potrebno okrog sto petdeset milijonov dinarjev in sicer brez upoštevanja novogradenj. Najteže je v šolskem okolišu Smartno, ki ima sedaj pouk v treh izmenah, z novim šolskim letom pa kaže, da bo potrebno uvesti še četrto izmeno. Zaradi tega je občinski ljudski odbor že v preteklem letu začel graditi novo šolo. Doslej je v to investiranih šestindvajset milijonov dinarjev. Pri tej gradnji so se prebivalci obvezali sodelovati v obliki krajevnega samoprispevka s sredstvi do sedem milijonov dinarjev. Novo šolo bo verjetno mogoče odpreti šele čez dve leti.

Večja popravila so potrebna na obeh osemletkah v Litiji. Za minimalno ureditev teh šol je potrebnih do deset milijonov dinarjev. Že v letošnjem letu bo investiranih okrog tri milijone dinarjev. Razen teh je še vrsta drugih manjših šolskih zgradb, kjer bo nujno potrebno opraviti osnovna vzdrževalna dela, da se prepreči večja škoda. Že letos bodo izvršena manjša popravila v šoli Konščica in v šoli Kresnice v vrednosti enega milijona dinarjev. Dograjen pa bo tudi stanovanjski blok za prosvetne delavce v Gabrovki.

Mimo že omenjenih problemov je najbolj kritično stanje šole v Veliki Štangi, ki nima primernih učnih prostorov in je zato otežkočeno šolsko delo in normalno poslovanje. Tu je pereče tudi stanovanjsko vprašanje za prosvetne delavce. Ker ni dovolj sredstev, je potrebno to odložiti na prihodnja leta.

Večina šolskih zgradb je starih nad petdeset let in več. Zaradi tega je problem šolstva iz leta v leto težavnejši.«

To pomeni, da je potrebno sistematično delo vseh činiteljev v komuni, da se bo stanje v šolstvu sorazmerno z naraščanjem potreb vsaj nekoliko izboljševalo. Prosim, pojasnite nam, kako ste se odločili postopati?

»Občinski ljudski odbor je prav v tem smislu že večkrat razpravljal. V zadnjih štirih letih je bilo porabljenih za šolstvo devetinštirideset milijonov din. Občinski ljudski odbor namerava postaviti reševanje problemov šolstva v perspektivni plan tako, da se bodo reševala ta vprašanja po prioritetnem vrstnem redu. Da bi bilo vprašanje šolstva s stališča investicij, reforme šolstva, finansiranja šol in tudi družbenega upravljanja v šolstvu temeljito proučeno, je dal občinski ljudski odbor skupno z občinskim odborom Socialistične zveze te probleme v najširšo razpravo volivcem na njihovih zborih tega meseca.

Ne smemo prezreti dejstva, da so tudi kolektivi gospodarskih organizacij pokazali dokaj razumevanja za reševanje problemov v šolstvu, zlasti letos z materialno pomočjo, kljub temu, da so vsa njihova podjetja v rekonstrukciji.

Čeprav se s formiranjem sklada za finansiranje šolstva postavljajo šole v boljši položaj in na princip samoupravljanja, vendar glede na potrebe ni videti, da bi se materialno stanje letos že izboljšalo. Vsa sredstva sklada za šolstvo bodo potrebna za finansiranje osnovnih dejavnosti in ne bo mogoče od tod angažirati sredstev za investicije, čeprav bi naj sklad reševal tudi te probleme. Letos in prihodnje leto bomo morali reševati vprašanje investicij z najemanjem posojil, z dotacijami iz proračuna in s pomočjo gospodarskih organizacij. Kljub temu je s tem skladom za šolstvo dosežena velika prelomnica, ker se vključuje v to problematiko vedno širši krog državljanov, šolstvo pa postavlja v položaj samoupravljanja.« **or**

Seja ObLO Hrastnik

Sklepi-mnenja od šolstva do kruha

Zadnja seja občinskega ljudskega odbora v Hrastniku, ki je bila v soboto, je obsegala kar 17 točk dnevnega reda, dve zaključni točki dnevnega reda skupne seje pa sta bili preloženi na prihodnjo sejo, ki bo 1. julija. Na seji so sklepali odborniki o finansiranju šolstva o spremembah družbenega plana in proračuna občine, o opustitvi komunalne banke v Hrastniku in ustanovitvi nove skupne komunalne banke, o povišanju tarife PTT Trbovlje, o pravilniku o plačah in povračilih potnih stroškov delavcev in uslužbencev zavoda za komunalno gospodarstvo Hrastnik in drugih tekočih zadevah. Nekaj razprave so posvetili tudi zvišanju cen kruhu in ostalim potrošnim artiklom.

V pregledu dosedanje finansiranja šol so ugotovili niz slabosti, zlasti pri delitvi sredstev na posamezne šole, kar bo z novim načinom finansiranja šol odpravljeno. V tem smislu so sprejeli odlok o določitvi sredstev občinskega sklada za šolstvo in odlok o načelih za delitev sredstev iz sklada za šolstvo. Potrdili so tudi finančni načrt občinskega sklada za šolstvo za letošnje leto in pravila tega sklada. Vseh trinajst šol v občini so razdelili, glede na približno enake potrebe po sredstvih za osnovno dejavnost in glede na število učencev v pet kategorij. Sredstva bodo deljena posebej za kritje osebnih in posebej za poravnavo materialnih izdatkov. Za slednje so določena finančna sredstva na enega učenca letno po kategorijah od 3.000 do 10.000 din. Izredno povečanje teh sredstev v pristojnosti upravnega odbora sklada za šolstvo je možno do 5%.

Družbeni sklad za šolstvo občine Hrastnik razpolaga v letošnjem letu s 93,847.000 din, ki jih deli po osvojenih kriterijih. Popolna samostojnost šol, o kateri na ta način razpravlja občinski ljudski odbor, je člane tega odbora vzpodbudila k razpravljanju o utemeljenosti posameznih postak izdatkov za šolstvo, v smislu poceni tve šolanja po enem učencu. To je možno z osredotočanjem šolanja v višje organizirane šole, vendar je potrebno predhodno rešiti niz vprašanj, zlasti prevoz učencev in podobno. Na ta način je rešljivo tudi vprašanje manjkajočega kadra, ki povzroča visoke izdatke za nadurno delo, ob tem preobremenjenost učiteljev, ki poučujejo po cele dneve, nujno vodi v zniževanje kakovosti šolanja.

Sprememba v družbenem planu določa porabo vseh skladov v razmerju 35:65, med tem ko je bilo dosedanje razmerje večje. Kot za družbeni plan, velja tudi za občinski proračun, da je sredstva možno porabiti do 90%, ker ostanejo sredstva v višini 10% kot rezerva. V proračunu je omejitev 10% različno določena po posameznih postavkah zategadelj, ker je občinski ljudski odbor odločil, da se skupna sredstva, ki so namenjena v proračunu osebnim dohodkom, ne bodo omejevala in tudi ne sredstva, namenjena socialnim oskrbovancem.

V zvezi z združitvijo komunalnih bank v Hrastniku, Trbovljah, Zagorju in Litiji, so razrešili dosedanjega direktorja in organe upravljanja, s čemer se dosedanja komunalna banka v Hrastniku opusti. Občinski ljudski odbor v Hrastniku se je zedinil o tem, naj bo sedež nove banke v Trbovljah.

Odborniki so sprejeli z razumevanjem poročilo o povečanih potrebah PTT v Trbovljah za stroške te službe in sprejel 100% zvišanje tarife krajevnih telefonskih pogovorov z apelom na varčevanje pri le-teh. Hkrati so odborniki izrazili niz pripomb na poštno službo in izrazili željo, da naj PTT uredi predvsem dostavo pošte, kar sodi v osnovno dejavnost PTT.

Občinski ljudski odbor je sprejel na znanje podražitev kruha — belega in črnega s pripombo, da sodi to v pristojnost sveta za tržišče in turizem. Ob tem je trajala razprava o podražitvah nasploh, zlasti pa o pogojih za podražitev. Izrečeno je bilo mnenje, naj bi zbor proizvajalcev o tem dosledneje razpravljal in zagotovil primerne analize gospodarjenja v podjetjih, kjer se pojavljajo tendence po zviševanju cen, pa naj bo to upravičeno ali neupravičeno zviševanje. Opaziti je, da so celo člani obeh zborov ljudskega odbora premalo obveščeni o gibanju na tržišču in o utemeljenosti obstoječih cen. Težji položaj je potemtakem med volivci, ki včasih iz tega vzroka tudi neupravičeno negodujejo. V primeru kruha je bila izrečena misel, naj bi se ljudski odbor v korist nižjim cenam kruha odrekel pavšalni obdavčitvi iz teh virov, vendar so menili, da to ne bi bila ne rešitev ne vzpodbudna gesta za gospodarjenje v tistem podjetju, ki pa nima dohodke samo od kruha.

Med ostalim so sklepali o garancijskih izjavah in kreditih, o preimenovanju pomožne šole v posebno osnovno šolo Hrastnik, o nekaterih premoženjsko — pravnih zadevah in o razširitvi poslovnega predmeta Papirnice Radeče na prevoze blaga s tovornimi avtomobili in potnikov z avtobusi in osebnimi avtomobili in na izvrševanje uslug ostalim naročnikom tovarniške remontne delavnice. **or**

V spodnjem delu Hrastnika

Elektrarna gradi stanovanjsko stavbo

Že štirinajst dni je na Dežmanovem travniku v Trbovljah zraven zgrajenih stanovanjskih hiš trboveljske Elektrarne in Rudnika vse živo. Pričeli so z gradnjo nove stanovanjske stavbe. Zida jo Elektrarna Trbovlje, ki bo s to hišo zaključila stanovanjsko gradnjo na tem prostoru.

Po končani gradnji je v načrtu, da se pri hišah na tem mestu napravi na dvorišču skupno otroško igrišče, nadalje uredi okolica, predviden je pa tudi mali bazenček in še kaj.

Uspel koncert v Filharmoniji

V sredo, 14. junija zvečer, je mešani pevski zbor »Slavček« Svobode - Center iz Trbovelj, ki je nedavno praznoval 10-letnico svojega uspešnega delovanja, nastopil v Ljubljani v Slovenski filharmoniji.

Ta nastop je bil pevskemu zboru »Slavček« nagrada okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev za desetletnico delovanja društva. Ljubljansko občinstvo je revirski pevski zbor, ki je izvajal pesmi domačih avtorjev in tudi tujih, toplo pozdravilo, zlasti je pa poslušalce navdušila črnska duhovna pesem »Dep River« in še druge.

Mešani pevski zbor »Slavček« je izvajal svoj bogati spored pod vodstvom pevovodje Jožeta Skrinarja in je ljubljansko občinstvo trboveljske pevce za njihov koncert nagradilo z navdušenim ploskanjem. Darila in šopki, ki jih je pevski zbor prejel od okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev in od predstavnikov ljubljanskih pevskih zborov, so bili priznanje pevcem in pevkam za njihovo delo. Najlepše priznanje jim je pa bil nastop v Slovenski filharmoniji ter nabito polna dvorana.

Na kratko po domovini

1

PRIPRAVE NA OSREDNJO PROSLAVO 20-LETNICE VSTAJE

Osrednja proslava bo v Titovem Užicu in jo bo prenašala jugoslovanska televizija. Računajo, da bo na slovesnost prišlo preko 150.000 ljudi. Na Trgu partizana bodo 3. julija dopoldne odkrili spomenik Josipu Brozu — Titu. Tega dne bodo odprli tudi Muzej vstaje. — V vseh krajih Srbije bo vrsta številnih prireditev v počastitev tega praznika.

2

MALI KONGOŽANI V TIVATU

Skupina otrok in mladincev iz Konga, ki je pred tedni prispela v Jugoslavijo, je bila zelo prisrčno sprejeta v Tivatu, v Crnogorskem Primorju, kjer bodo mladi Kongožani ostali do jeseni.

3

JUGOSLOVANI NA DOPUSTU V SOVJETSKI ZVEZI

Prvi dve skupini delavcev in uslužbencev iz Jugoslavije sta že odpotovali v Sovjetsko zvezo, kjer bosta preživeli svoj letni dopust. V Sovjetsko zvezo bo odpotovalo 170 Jugoslovanov, prav toliko sovjetskih delavcev in uslužbencev bo pa prišlo na dopust v našo državo.

4

NOV MOST NA JADRANSKI MAGISTRALI

V Omišu so v nedeljo, 11. junija, izročili prometu nov most čez reko Cetino. Most je dolg 100 metrov, širok pa 10,5 metra. Železna konstrukcija mostu tehta 370 ton.

5

NATEČAJ ZA DOMAČE DRAME

Ob stoletnici svojega delovanja je Srbsko narodno gledališče v Beogradu razpisalo natečaj za najboljšo domačo dramo. V natečaju lahko sodelujejo vsi jugoslovanski pisatelji, ne glede na to, v katerem jeziku pišejo.

Nagrada za najboljše dramsko delo je pol milijona dinarjev, druga nagrada znaša 400.000 din, tretja pa 250.000 din. Izbira tematike je prosta. Rok za oddajo rokopisa je do 30. aprila 1962.

VREME

Še nadalje se predvideva sončno vreme, vendar se možnosti krajevnih ploh ne izključujejo.

»Zasavski tednik«, glasilo SZDL Litija, Hrastnik, Zagorje in Trbovlje. Tiska časopisno podjetje »Gorenjski tisk« v Kranju. — Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik: Stane Šuštar. — Naslov uredništva in uprave: Trbovlje, Trg revolucije 11 (telefon 80-191), poštni predal 82. — Tekoči račun pri Komunalni banki Trbovlje 600-79-1-146. — Letna naročnina 600 din, mesečna 50 din. — Posamezna številka 20 dinarjev. Rokopisov ne vračamo.

5 posestva Ponoviče — Grmače

Mleko in meso - osnovna proizvodnja

Kmetijsko posestvo Ponoviče-Grmače v litijski občini se je ob združitvi kmetijskih zadrug priključilo k novo nastali kmetijski zadrugi v Litiji. Na 250 hektarih zemlje, ki sodi v obdelovalno, so se posvetili živinoreji. Poslujejo povsem samostojno kot ekonomska enota kmetijske zadruge in imajo celo svojo lastno upravo, česar seveda ostale ekonomske enote nimajo. Združitev s kmetijsko zadrugo pa jim je zagotovila zadostno količino krme za živino, katere sami niso zmožni pridelati v ustrezni meri. V času nuje so posestvu zagotovljeni v pomoč tudi vsi stroji, ki jih ima kmetijska zadruga. Razen tega pa predstavlja posestvo že kompleks zemljišč, h katerim bo zadruga pridruževala zemljišča, ki jih bo v soseščini posestva ali odkupila ali pa sprejela v najem po ponudbah kmetovalcev. Posestvo ima trenutno 600 glav goveje živine.

Specializacija posestva v živinorejo, je nastopila dosledno v letošnjem letu. Odločili so se za proizvodnjo mleka in pitanje živine. Na vseh razpoložljivih površinah torej pridelujejo krmo, za katero skrbi zadruga na lastnih zemljiščih in v proizvodnem sodelovanju. Letos so zgradili dva nova hleva za 100 glav živine. V hlevih, kjer so mlekarice, imajo urejeno strojno molžo. Od 170 krav dobijo dovolj mleka za oskrbo mesta in za predelavo. Precej predelanega mleka gre za pitanje govedi. Skupna vrednost proizvodnje na tem posestvu je 100 milijonov dinarjev letno.

V letošnjem letu predvidevajo za investicije na posestvu 12 milijonov dinarjev.. Urediti nameravajo hladilne naprave in prostore za predelavo mleka predvsem v jogurt. Za to potrebujejo tudi embalažo. Razen tega je potrebna dograditev hlevov in silosa ter nakup mehanizacije (stiskalnice za seno in slamo, puhalnike in nakladalca za seno itd.). Na posestvu pa nameravajo urediti tudi 4 ha ribnikov, na sedaj zmočvirjenih zemljiščih, ki so bili nekoč že ribniki.

Toliko bi investirali v posestvo od vseh predvidenih investicij, ki obsegajo v vsej zadrugi vrednost 53 milijonov dinarjev. Od te vsote bodo investirali z lastnimi sredstvi v višini 38 milijonov 466 tisoč dinarjev. Nekatere investicije, ki bi podvojile skupno vsoto predvidenih investicij za letošnje leto, pa so opustili.

or

Škodljivost nezmernosti

V zadnjih dneh je bilo na različnih pristojnih mestih v Zasavju veliko govora o upravičenosti in neupravičenosti zviševanja cen v neindustrijski dejavnosti. Po podatkih, ki so bili zbrani za potrebe forumov SZDL, kot za razprave v ljudskih odborih in na zborih volivcev in drugod, je mogoče zaključiti, da so v raznih neindustrijskih dejavnostih že nekaj časa povečevali osebne dohodke, ki v primerih posameznikov prehajajo že vse mere, saj so omenjeni primeri povečanja osebnih dohodkov tudi čez 70 % in več. Merodajni organi so ugotovili, da gre za večja povečanja osebnih dohodkov predvsem za neproduktivno osebje, kar seveda znatno povečuje tudi povpreček osebnih dohodkov na splošno.

Pomembno za to je deistvo, da povečanje osebnih dohodkov največkrat ni bilo utemeljeno s povečanjem gospodarskega uspeha dotičnega podjetja, ki je takšno povečanje dovolilo. Kjer torej ni bilo in ni gospodarske utemeljitve, je tako povečanje osebnih dohodkov neposredno vplivalo tudi na podražitve cen, kar pa nedvomno prizadene tisti del prebivalstva, ki takšnih povišanj ni bil deležen.

V tem momentu nastane vprašanje morale ljudi, ki težijo zgolj in za vsako ceno k povečanju svojih osebnih dohodkov. K temu pa ponekod še lahko prištejemo nezmerno potratnost pri reprezentančnih izdatkih in podobno potratnost. Ker smo s tem prizadeti prav vsi, navsezadnje tudi tisti, ki si tako ali drugače zvišujejo osebne dohodke, ne da bi bili primerno produktivni, je povsem upravičeno vprašanje ali imamo pravico do takšnega zaslužka — kakršnega sprejemamo.

To je vprašanje, o katerem dandanes že govorijo v marsikaterem podjetju in bodo o njem vedno več govorili, toda ne samo govorili, temveč bodo čedalje bolj tudi pregledovali svoje gospodarjenje in mesto vsakega posameznega člana kolektiva v smislu njegove koristnosti v podjetju. Tak postopek bo dosegel pravilno razdeljevanje osebnih dohodkov in k temu teži tudi ves novi gospodarski sistem. Vse čezmernosti bomo morali odstraniti iz našega življenja, da bomo vsi laže živeli — torej cenejše.

Pred novimi pogoji za kulturno življenje na Dobrni

Dobrna nekdaj in Dobrna sedaj. Spremenila je videz, spreminjajo se ljudje. Od nekdanje stare Dobrne v Trbovljah je ostalo le še ime in nekaj priletnih rudarjev, ki z mišičastimi in ojeklenelimi rokami gradijo in skupaj z ostalimi prebivalci Dobrne spreminjajo njeno nekdanjo staro podobo. Dobrna se spreminja skupaj z ljudmi. In z zunanjo spremembo bivališča je ozko povezana tudi notranja potreba ljudi po kulturnem izživljanju.

»Svoboda« na Dobrni je znala prisluhniti potrebam ljudi, spremljala je utrip njihovega življenja. S podporo gospodarskih organizacij je zgradila lep in prostran kulturni dom. Kulturno življenje tega trboveljskega naselja se je razmahnilo. V društvu so ustanovili dramsko sekcijo, ki je uspešno gostovala v revirjih in nudila nepozabne ure domačim gledalcem, ki so nenehno spremljali njeno delo. V sodelovanju z ZB NOV so ustanovili strelsko sekcijo, nadalje nogometno, ki se je kasneje priključila »Rudarju«. uspešna je bila tudi šahovska in namiznoteniška sekcija. Ljudje so spoznali vrednost svojih kulturnih ustanov in nekdanji stari časi, ko so si rudarji krajšali čas v gostilnah, je minil. Kulturni programi, šport, branje — nekoč neznani prijatelji, so se pokazali v novi luči. Njihov kulturni dom je postal njihov drugi dom. In ne samo starejši, temveč tudi mladina je zaživela in zlasti mladini gre zasluga, da se je kulturno življenje tu popolnoma spremenilo. In ne samo Dobrna, temveč sta bili v tem razgibanem kulturnem življenju zajeti tudi naselji Ribnik in Terezija.

Toda od leta 1959 se je kulturni dom zaradi premikanja tal na pol podrl. Kulturno življenje je počasi pešalo, ker ni bilo zanj ustreznih prostorov. Leta 1960 so stari dom podrli in začeli graditi novega, ki bo nekoliko manjši od prvega. Svobodo podpirajo pri gradnji novega doma Rudnik, SZDL in občina. Že letos bodo vsi prostori novega doma dokončani tako, da bo kulturno življenje na Dobrni zopet zaživelo. Ustanovili so že debatni krožek, katerega člani se bodo sestajali po dvakrat tedensko in obravnavali zunanjo in notranjo politiko. Ustanovljena je lutkarska sekcija za najmlajše Dobrčane, da bodo tudi ti lahko kazali, kaj zmorejo, ponovno bodo ustanovili otroški pevski zbor, ki so ga morali zaradi pomanjkanja prostorov razpustiti. Začela bo delovati dramska sekcija in še nekatere druge.

Mladinci so si zgradili igrišča in sodelujejo pri delu Svobode. Želja Dobrčanov je, da bi novi klubski prostori in novo gostišče ostala skupaj, da ne bi bilo treba hoditi v dolino po vsako škatlico cigaret. Delovanje Svobode v novih prostorih bo usmerjeno v lokalno kulturno in politično življenje. Z manjšimi prireditvami in s televizijskim aparatom upajo, da bodo zajeli širok krog ljudi.

V prizadevanju dobrnske Svobode, da bi čimprej zgradila nov kulturni dom, so razen gospodarskih in političnih organizacij v veliki meri pomagali tudi sami prebivalci s prostovoljnim delom.

jas

Prva mladinska brigada v Radečah na delu

Pretekli četrtek je bil v Radečah prvi zbor mladinske delovne brigade »Marjana Nemca in Milana Kosa«. Več kot 60 brigadirjev, ki sestavljajo to delovno skupino, bo v naslednjih 15 dneh delalo pri izgradnji krajevnega športnega igrišča. Ob formiranju brigade so priredili na trgu v Radečah majhno slovesnost, kateri so prisostvovali številni krajevni in občinski predstavniki družbenopolitičnih organizacij, godba na pihala itd.

Za komandanta prve MDB je bil imenovan tovariš Pavle Uhan, delavec iz radeške Papirnice. V prvi izmeni je največ dijakov, vajencev in študentov.

V teh dneh je brigada že dosegla nekaj lepih delovnih uspehov, čeprav slabo vreme moti vsakodnevna dela. Radeška podjetja, društva in družbene organizacije kažejo mnogo zanimanja za delo mladinske brigade in ji vsestransko pomagajo.

Mimo rednega dela je v brigadnem življenju poskrbljeno tudi za politično, kulturno, športno in zabavno življenje. Kino podjetje je omogočilo brigadi brezplačen obisk filmskih predstav, gostinsko podjetje je dalo brigadi na razpolago televizijski sprejemnik, kolektiv Papirnice pa je članom brigade omogočil brezplačno kopanje v bazenu. Razen tega so v brigadi vsakodnevna predavanja, športna tekmovanja itd.

Pričakovati je, da bo brigada izpolnila nalogo, ki ji je bila določena. Sporedno s tem se pa že pripravlja formiranje druge brigade, ki bo pričela z delom 1. julija. Tudi druga izmena bo štela 60 brigadirjev, v njo bodo pa vključeni tudi mladinci iz Hrastnika in Loke pri Zidanem mostu.

Vsekakor je ta akcija, ki jo je organiziral krajevni mladinski komite ob pomoči občinskega komiteja LMS, ena izmed najbolj pomembnih, hkrati je pa namenjena kolektivnemu življenju mladih ljudi ter tudi komunalni izgradnji kraja.

O delu brigade bomo še poročali.

Ik

Ljubljana - center odpora se pripravlja

Velika republiška osrednja proslava 20-letnice revolucije bo 21. julija v Ljubljani na preurejenem prostoru v Tivoliju. Na prostoru v Tivoliju vse živahno dela na ureditvi zborovalnega prostora. Na približno 6 ha zemljišča pod Rožnikom med Celovško cesto, potjo proti Muzeju NOV, novourejeno cesto proti hotelu Bellevue, sprehajališčem pod gozdom, drevoredom lip ob letnem telovadišču in nekdanjim velesejmom ob Celovški cesti bo prostora za okrog 250 tisoč ljudi. Ves prostor z objekti bo služil poznejši zabavi, na južni strani pa bosta oder in tribuna za pevce. Dela na tem.

Na sam dan 21. julija se bo proslava pričela ob 20.30. Začetek bodo naznanile fanfare. Po vsej Ljubljani se bo začel velik ognjemet. Nastopilo bo pa tudi okrog 2000 pevcev in 15 najboljših godb na pihala. Po zborovanju bo prosta zabava ne le na zabaviščnih prostorih in gostinskih objektih, pripravljenih v Tivoliju, marveč po vsem mestu, kjer bodo glavne ulice in trgi eno zabavišče.

Po zborovanju bodo tudi razne kulturne prireditve, deloma na prostem, deloma v dvoranah. V spored osrednje prireditve v Ljubljani pa sodijo tudi pohodi mladinskih brigad po partizanskih krajih in njihov prihod na osrednjo proslavo v Ljubljani, ki se je bo udeležilo tudi okrog 2000 članov mladinskih delovnih brigad.

Razen osrednje proslave v Ljubljani bo slovesnost širšega pomena še v Žužemberku 22. julija z odkritjem spomenika padlim borcem NOV. Osrednja proslava za mariborsko področje bo 12. in 13. avgusta v Ribnici na Pohorju. Dne 8. oktobra bo okrajna proslava v Soštanju v spomin na osvoboditev tega kraja leta 1941 po Štajerskem bataljonu. V Ilirski Bistrici bo 6. avgusta občinska proslava z odkritjem grobnice 220 padlim borcem NOV. Na Vrheh nad Trbovljami bo 20. avgusta proslava Zasavja in Savinjske doline z odprtjem Koče reviških in savinjskih borcev NOV.

Četrti julij, dan borca, bo povsod v Sloveniji minil v znamenju osrednje jugoslovanske proslave, ki bo tega dne v Titovem Užicu. Za ta dan so v republiki le manjše prireditve po občinah in naseljih. Večjih prireditev ne bo razen proslave na Poljanah nad Jesenicami.

V revirjih bodo proslave že 3. julija, ko obhajajo rudarji svoj praznik. Tako bo v Trbovljah na večer pred rudarskim praznikom akademija, na dan 4. julija bo pa partizanski zbor na Podmeji. Zagorjani se bodo zbrali na Plešah pod Zasavsko goro, Hrastničani na Kalu že 2. julija in Litija bo na dan 4. julija praznovala v Jevnici, kjer bodo odkrili spominsko ploščo padlim borcem NOV.

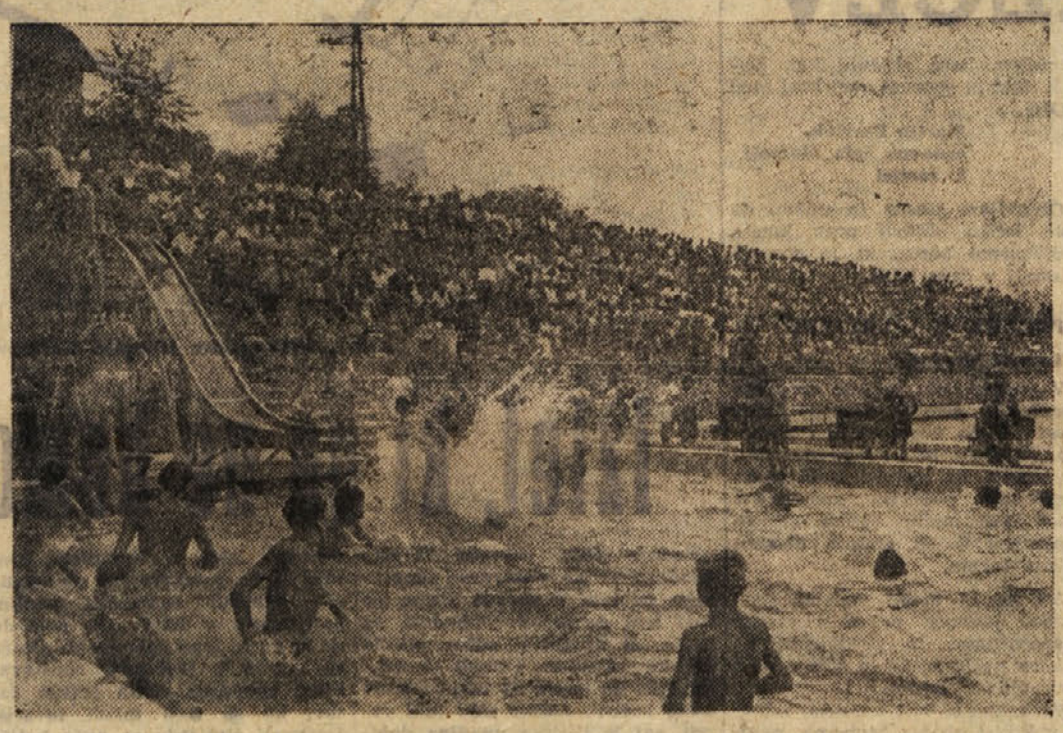

Kopališča so te dni najbolj priljubljeni kraji. Tako je tudi s trboveljskim kopališčem

Kaj storiti z nerentabilnimi kmetijami v hribih?

Vprašanje, ki sodi predvsem v dolžnost zadruge

Kmetijska proizvodnja je v hribovitih predelih nerentabilna. To je že stara resnica, vendar so jo kmetovalci povsem dojeli šele v zadnjem času. Tudi v občini Zagorje je tako kot povsod v podobnih krajih Slovenije. Mladina se odloča za najrazličnejše poklice, najmanj in nazadnje pa za kmetijstvo. Zaradi tega ostajajo na hribovskih kmetijah starejši ali pa samo še stari kmetovalci. Njihova delovna zmogljivost se z leti zmanjšuje in zaskrbljuje. Spričo dejstev, da je proizvodnja taka, da ne kaže, da bi jo ohranjali, ponujajo kmetje svoje kmetije v najem kmetijski zadrugi. Za to se vedno odločajo ob plačevanju davkov, ko se temeljito posvečajo izračunavanju koristnosti svojega gospodarjenja.

Kako prevzeti zemljo, ki ni rentabilna, je tudi za zadruge vprašanje. Ne gre namreč zgolj za zemljo, temveč tudi za preskrbljenost sedanjih lastnikov te zemlje, ki bodo prav kmalu nezmožni za delo. H gospodarskemu problemu se torej pridružuje tudi socialni problem. Ali naj bi poskusili le tega reševati s popuščanjem v obdavčevanju? Kaže, da je na teh področjih prav takšna težnja. Toda, to ne bi bil realen, še manj pa dokončen izhod.

Po zgledih podobnih primerov od drugod je bolj upravičeno reševati vprašanje nerentabilnega kmetijstva v hribovskih krajih z uravnovešanjem celotnega kmetijskega gospodarjenja na teh področjih v okviru kmetijske zadruge. Nerentabilne površine kmetijske proizvodnje v hribih bo treba preusmerjati v gozdarske ali morda živinorejske tako, da bo istočasno primerno preusmerjena kmetijska proizvodnja v nižjih predelih v enakem sorazmerju. Kolikor površin se v višjih legah pogozdi, tolikšne površine bi morda kazalo v nižjih legah izkrčiti za katero koli donosno dejavnost kmetijske proizvodnje. Rentabilnost bi na ta način dosegli in tudi socialnemu problemu bi se vsaj do neke mere lahko izognili z zaposlovanjem na gozdnih površinah. Vsekakor pa je očitno, da zgolj iz gospodarskega računa, takšnega, kot se trenutno kaže, zadruge ne bodo mogle odklanjati zakupa ali odkupa zemljišč v hribih, kajti ne gre zgolj za rentabilnost, temveč tudi ali predvsem za družbeno preoblikovanje življenja v kmetijstvu.

To naj bo prispevek k razpravi tribune državljanov, ki je zajemala predstavnike iz kmetijske dejavnosti v občini Zagorje. Vprašanje je pomembno in nadvse primerno prav za obravnavo v politični organizaciji, kakršna je Socialistična zveza, menda je le poanta na davčni politiki nekoliko zdrknila s perspektivnega pogleda v bodočnost kmetijstva.

or

Na kaj nas opozarjajo spremembe v šolstvu

Analiza finansiranja šol v luči novih predpisov prinaša nove pogledе na organizacijo šolstva v občinah. Nedvomno je podobno kot v hrastniški občini tudi drugod v Zasavju, da ne govorimo v širšem obsegu. Značilno za dosedanje finansiranje šol je to, da so šole dobivale sredstva na osnovi tega, kako so znale utemeljevati svoje potrebe. Sedanji kriteriji upoštevajo niz činiteljev, ki kažejo stroške posamezne šole in s tem torej višino sredstev, do katerih so šole upravičene. Na tej osnovi so za letošnje leto ugotovili znatno povečanje stroškov za šolanje, hkrati pa tudi odkrili pomanjkljivosti v organizaciji šolstva, ki čezmerno povečujejo te stroške.

Visoke stroške namreč izkazujejo predvsem manjše eno ali dvooddelčne šole, kjer mora biti učitelj za neznatno število učencev. Na podoben način nastaja tudi zelo veliko število nadur, kajti povsod ni dovolj učiteljev, ponekod pa jih ni mogoče namestiti še več in so posamezni primorani poučevati tudi po ves dan in več razredov hkrati v enem oddelku. Oboje povečuje stroške v taki meri, da je mogoče govoriti o milijonih samo v eni občini. Na preobremenjene učitelje pride mesečno tudi do 16.000 din izplačanih za nadurno delo, za 10 ali 20 učencev pa je potrebno prav tako oskrbovati šolo kot za 100 in več. Tako je med stroški šole v mestu in stroški šole z recimo 20 učenci razlika na enega učenca v stroških tudi do 100 %.

Zmanjšanje stroškov za šolstvo ob tem, da je predvideno znatno zvišanje stroškov v letošnjem letu, je torej vprašanje, ki ga glede na povsod očitne potrebe finančnih sredstvih in glede na omejitev sredstev moramo obravnavati z gledišča komune. Očitno se poraja vprašanje umestnosti ohranjanja nižeorganiziranih šol tako z gledišča sredstev kot s pedagoškega vidika. Te šole namreč terjajo tudi čez 60 % več sredstev kot ostale šole, preobremenjujejo učitelje in onemogočajo primerno kakovost šolanja. Ob eventualni ukinitvi takih šol pa nastaja vprašanje prevoza, učencev in predvsem vprašanje najmlajših učencev ob nizu činiteljev, o katerih se ni mogoče prav lahko, najmanj pa na hitro odločiti.

Finančna analiza je torej doslej najučinkovitejše sprožila vprašanje boljše organizacije šolstva z vidikov, ki sicer niso pedagoški, a težijo vendarle k primerni obliki urejevanja problemov šolstva. Vsekakor pa smo ob obravnavanju šolstva skozi prizmo dinarja vendarle naleteli na očitne »notranje rezerve«, kot se izražamo v gospodarstvu, in to ne samo v finančnem temveč tudi pedagoškem smislu. Težnja po omejevanju nadurnih zaslužkov namreč ne pomeni zgolj samo težnjo po varčevanju, temveč tudi željo po razbremenitvi kadra, da bi lahko boljše opravil nujno potrebne priprave za pouk. Zmanjševanje števila nižeorganiziranih šol pa bi omogočilo tudi specializacijo kadrov in bi pomagalo reševati kadrovsko vprašanje na šolah, da ne govorimo o prihranjenih milijonih.

Ce začnemo spremembe v šolstvu s finančnega vidika in jih zaključimo tako, da bo kakovost šolanja boljša, smo dosegli namen, ki ga imajo gotovo tudi vsi novi predpisi o finansiranju v šolstvu.

or

Konec je šole — ves dan je za igranje!

Gradnja trboveljske bolnišnice

Končno vendarle

Vse je kazalo, kot da smo ostali samo pri slovesni otvoritvi gradnje nove trboveljske bolnišnice. Spraševali smo se, če bo letos spet tako kot lani. No, pa le ne bo tako. V ponedeljek, 5. junija, je bilo izdano gradbeno dovoljenje za pričetek gradnje in nekaj dni nato so bili že na delu delavci Splošnega gradbenega podjetja »Zasavje« iz Trbovelj, ki so pričeli z rušenjem odvečnih starih stavb in s pripravo gradbišča.

Po izjavah, ki smo jih dobili, bo do konca letošnjega leta mogoče izvršiti dela, ki so predvidena po programu. Tako je tudi prav, saj je nova bolnica, tudi če bi bila že zgrajena, prepotrebna za revirske kraje.

41,5 ha LASTNIH ZEMLJIŠČ KZ LITIJE

Kmetijska zadruga Litija ima lastnih zemljišč 41,5 ha. Od tega je 18 ha travnikov in 3,5 ha njiv. Zadruga pridela na teh površinah 360 centov sena in 700 centov krompirja. Na 5 ha pa ima črni ribez. Ostale površine niso obdelovalne. Predvidevajo pa nakup novih zemljišč, v vrednosti 10 milijonov dinarjev. Razen tega bodo sprejeli nekaj zemlje tudi v zakup, kjer bodo prav tako uvedli primerno lastno proizvodnjo.

Kresniški vrh

Na Kresniškem vrhu gradijo cesto, ki bo stala po predračunih okrog dvajset milijonov dinarjev. Ta cesta je zelo pomembna za dostop k nasadom sadovnjakov, ki jih bodo tukaj še razširili. Gradnjo ceste finansirajo iz gozdarskega sklada in s sredstvi kmetijske zadruge Litija.

Razgovor o dnevnih novicah sodi k vojaškemu življenju

PROBLEMI STANOVANJSKE GRADNJE V TRBOVLJAH

Moderna stanovanjska četrt - Kešetovo

V trboveljski občini je 5253 stanovanj z 222.000 kvadratnih metrov stanovanjske površine, pri čemer predstavlja 42 odstotkov celotnega stanovanjskega fonda enosobna stanovanja brez vseh ostalih pritiklin. Trosobnih stanovanj pa je 12,8 odstotka. 42 odstotkov stanovanjskega fonda je bilo zgrajeno pred letom 1918, oziroma pred prvo svetovno vojno in v večini ne ustreza več za uporabo. Po letu 1946 je bilo zgrajenih 1486 stanovanj ali 28,3 odstotka vseh stanovanj. To so moderna stanovanja z vsemi ostalimi pritiklinami. Toda kljub tako velikemu številu na novo zgrajenih stanovanj se še vedno čuti veliko pomanjkanje in potreba po novih stanovanjih. Zaradi nenehnega priliva ljudi bi bilo potrebno po asanaciji in amortizaciji ter po preračunih zgraditi v obdobju od leta 1960—1965 910 oziroma letno 180 novih stanovanj.

Da bi se dobila zaokrožena celota mesta, je stari urbanistični načrt predvideval izpolnjevanje nekaterih nezazidanih površin, tako da bi se zamašile luknje, ki so nastale pri prejšnjih nenačrtnih gradnjah. Tako je na primer predvideval načrt gradnjo sedmih stolpičev in dveh stolpnic, v katerih bi bilo 350 stanovanj. Po novem načrtu pa naj bi gradili tu stolpnice, v katerih bi bilo 570 stanovanj in tako bi bili zagostili mestno jedro. Nekatere stavbe bodo morali podreti, tako da bi odpadlo 11—12 stanovanj, toda na račun tega bi pridobili 400 novih stanovanj. Na približno 3 ha bi dobili mestno koncentracijo prebivalstva. Tako bi se na primer cela Terezija, ki ima 360 stanovanj, spravila v pet stolpnic. Posledica takega načina gradnje je občutno znižanje stroškov za zunanje komunikacije, za vodovodno napeljavo, za kanalizacijo, za električno napeljavo ter urejevanje zelenih površin. Koncept stanovanjske izgradnje je izredno sodoben.

Sicer je pa res, da ima ta koncept mimo dobrih in rentabilnih strani tudi neko pomanjkljivost, namreč 1 kvadratni meter stanovanjske površine bi bil za 20 odstotkov dražji, toda pri tem je treba upoštevati, da bi bili s takim načinom gradnje neprimerno manjši stroški za komunalne ureditve. Naselje Kešetovo bi postalo arondirana enota, ki bi prva dobila mestni videz. Da pa bodoči stanovalci ne bi morali skakati v dolino in v druge centre po opravkih so predvideni vsi servisi — pralni, krpalni — otroško varstveno vzgojna ustanova, ki bi bila v vmesnem prostoru med prvima dvema stolpnicama. Nadalje imajo v načrtu čevljarsko in šiviljsko popravljalnico, prostore za hišne svete ter prostore za 52 montažnih garaž. Ves ostali prostor je predviden za reakcijo z zelenimi nasadi. V samih stolpnicah pa bi bili tudi razni lokali in trgovine, ker dosedanja trgovina v K-4 ne bi mogla več zadovoljiti vseh potrošnikov.

Zasnova stolpnic ima naslednjo koncepcijo: v eni stolpnici bi bilo 30 trosobnih, 30 dvosobnih in 30 enoinpolsobnih stanovanj. V eni stolpnici bi potemtakem bilo 90 stanovanj, in če računamo, da bi v enem stanovanju prebivala petčlanska družina, bi samo v eni stolpnici živelo 450 ljudi. Že samo iz tega vidimo, da bodo Trbovlje ne samo v skorajšnji bodočnosti spremenile svojo zunanjo podobo, temveč se bo spremenil tudi sam način življenja.

Seveda je pa potreben za realizacijo tega načrta stalen priliv sredstev za stanovanjski sklad z večjo finančno udeležbo samih gospodarskih podjetij. Če bi bil ta dotok sredstev večji, bi se lahko vsako leto zgradila ena stolpnica, ker bi se tako omogočila sistematična gradnja, ki bi občutno pocenila zidavo. Tudi uprava Rudnika soglaša s to koncepcijo, toda ima še manjše težkoče s starim stanovanjskim fondom in bo skušala graditi še nekaj časa cenejša stanovanja.

jas

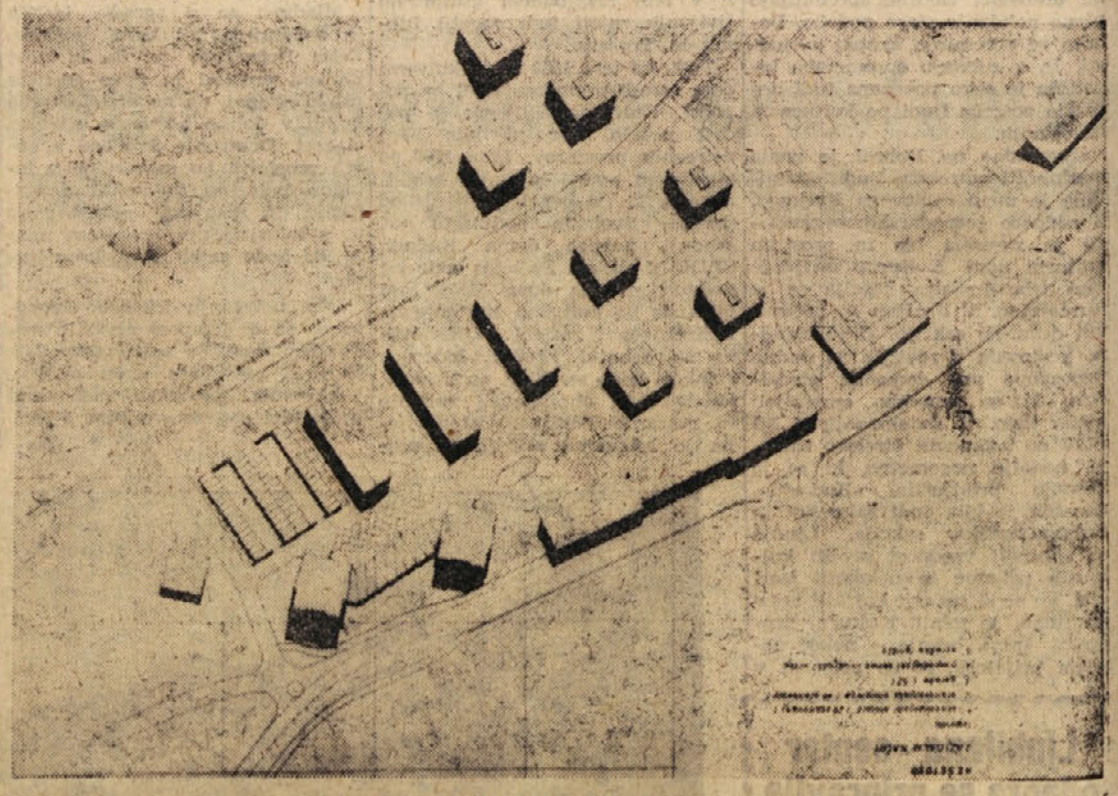

Načrt stanovanjske kolonije Kešetovo

V Hrastniku so nagradili najzaslužnejše krvodajalce

Občinski odbor Rdečega križa v Hrastniku je 8. t. m. praznoval dan krvodajalcev. Tega dne so bili v Hrastniku nagrajeni najzaslužnejši krvodajalci, med katere je RK razdelil 4 zlate in 31 srebrnih značk.

Podelitev teh častnih priznanj so povezali s krajšim kulturnim sporedom. Tovariš Pogačnik je v svojem govoru poudaril pomen nepoplačljive pomoči, ki jo prostovoljni krvodajalci nudijo človeku. Koliko več nesreč in bolezni bi se končalo tragično, če ne bi bilo ljudi, ki so pripravljeni nuditi svojo kri za zdravje in rešev življenja bližnjega. Ponosni smo, čeravno živimo v revirjih, kjer že zemlja sama dovolj pije in izžema kri iz naših rudarjev, da imamo kljub temu lepo vrsto požrtvovalnih krvodajalcev.

S te slovesnosti, ki se je končala ob krajevnem spomeniku padlih borcev NOV, smo odšli z željo, da se nam pridruži še več tovarišev, da rešimo še več dragocenih življenj.

Vilma Potisek

TRIBUNA BRALCEV

MOJ KRAJ VČERAJ

Spoštovani urednik!

Komaj čakam vsakega četrtka, da prispe moj vedno težko pričakovani časopis »Zasavski tednik«. Vedno pričakujem, da bo v njem zabeležen tudi kak dogodek z naše vasi Mamolj. Upam, da veste, kje leži ta hribovska vasica. Če se pripeljete v Litijo, je do Mamolja še šibki dve uri. Pa vendar ga kolikor toliko poznajo Trboveljčani, saj je to partizanska vasica, in kot sem že slišal, jo borci, ki so se tu borili med NOB, nazivajo kot »Partizanska vas«. Na naši šoli pa so tudi pred dvemi leti odkrili spomenik padlim borcem za svobodo.

Rad bi namreč nekaj izvedel, v kakšnem položaju je bil Mamolj in tudi Polšnik ter okolica med NOB. Moji starši so bili namreč že leta 1941 izgnani v Nemčijo in mi kljub moji prošnji ne morejo povedati, kako je bilo tu med vojno, če je bilo kaj hudih bojev in kako so se borili. Upam, da bi se našel kak borec, ki se je boril na Mamolju med NOB in bi v našem listu objavili kak članek. Rad bi spoznal svoj kraj med NOB.

Martin Borišek,
osnovna šola Mamolj,
5. razred

Objavljam pismo in upam, da bom lahko objavil prav kmalu tudi pismo borca, ki je spoznal Mamolj v času NOB.

POBUDA IZ LJUBLJANE

Tovariš urednik!

V vašem listu je bilo sproženo vprašanje slabih odnosov med hrastniškima nogometnima kluboma »Rudar« in »Bratstvo«. Oba zavzemata na lestvici ljubljanske nogometne podzveze zadovoljivi mesti ter imata veliko število simpatizerjev in stalnih obiskovalcev tekem.

Ali ne bi mogli vodstvi obeh klubov javnosti pojasniti vzroke nesporazumov in predlagati, na kakšen način bi se to stanje dalo popraviti in odpraviti?

Vsekakor bi bili korektni odnosi v korist obema kluboma, mnogoštevilnim ljubiteljem nogometa v Hrastniku pa v veliko zadovoljstvo.

L. M. Ljubljana

Povsem se strinjam z vami, s pripombo, naj bi bilo pojasnilo vzrokov nesporazumov skupno delo obeh uprav klubov in namenjeno vzpostavitvi kar najboljših odnosov v prihodnje, torej tako, da v njem ne bo čutiti slabosti preteklosti.

„Tripče de Utolče" v Šentgotardu

Pred nedavnim se je igralska družina iz Šentgotarda in Trojan predstavila občinstvu že z drugo premiero v tej sezoni, kar je za maloštevilno skupino igralskih entuziastov lep uspeh. Po resni, v ljudskem duhu pisani in iz ljudstva zrasli igri »Miklova Zala« so se igralci tokrat odločili za uprizoritev vesele komedije vedrega Dubrovčana Marina Držića »Tripče de Utolče«.

To pot so tolmačili osrednje vloge: C. Novak — Tripče (mislim, da je bila to njegova najboljša vloga), T. Hribar, A. Režun — Kata (ta sposobna igralka je po dveh skoraj tragičnih vlogah pokazala nov in zanimiv obraz), J. Cukjati — profesor Kriza (duhovita in izvirna kreacija) I. Cukjati, L. Rozina, M. Lebar in drugi, ki so tudi uspešno prispevali s svojimi obrobnimi vlogami k dvigu predstave.

Igro je je režiral Nande Razboršek in tudi zamisel za sceno je njegova, realiziral jo je pa ob pomoči vseh igralcev. Marsikdo bi se na tem odru lahko naučil, kaj se da napraviti iz še tako majhnega in nesodobnega odra.

Verjetno se lahko malokatero prosvetno društvo v občini Zagorje pohvali z dvema premierama v tej sezoni, kot je to v Šentgotardu. Ker poznam razmere, lahko to z vso gotovostjo trdim. Zato ne bi bilo prav in pošteno, če bi tudi letos — kot že trikrat doslej — ob razdeljevanju denarne in materialne pomoči popolnoma prezrli šentgotardsko igralsko skupino, ki tako pomoč zasluži.

P. S.

Izlet, ki ga ne bomo pozabili

Zadnje čase posveča litijska mladina veliko pozornost skupinskim izletom v naravo širom po naši lepi domovini. Pobudnik za to je bil uredniški odbor glasila litijske mladine »Mladi kadri«. Mladina bo imela od takih izletov samo koristi. Lahko smo tudi veseli, saj je litijska mladina dobila s tem »delček tistega, kar si je želela.

Pred nedavnim smo v okviru našega programa organizirali ekskurzijo v Ljubljano, kjer smo si ogledali RTV in Tobačno tovarno. Izlet je bil dobro pripravljen in je v celoti uspel.

O izletu, ki smo ga organizirali v počastitev dneva vajencev na Zasavsko goro, smo že poročali.

Nedavno nedeljo smo pa šli na ponovni izlet v Kresnice, kjer smo si na tamkašnjem pokopališču ogledali spomenik padlim partizanom v NOV. Ob pogledu na to zores lepo spominsko ploščo se človek z globokim spoštovanjem spominja tistih težkih časov, ko so naši mladi tovariši žrtvovali življenje za našo boljšo bodočnost.

Po ogledu te spominske plošče smo nadaljevali pot proti planinski koči na Jančah. Lepo razpoloženi smo skupaj odšli proti Jevnici in od tam dalje v hrib do našega končnega cilja. Veselje in smeh, da bomo skupno spet nekaj dosegli in premagali vremenske neprilike, sta nas bodrila in nam vlivala pogum in moč za premagovanje ovir na poti h koči. A imeli smo tudi smolo. Za nekaj časa smo morali zaradi dežja ustaviti nadaljnjo pot in si poiskati zasilno streho. Med tem časom smo se pogovarjali o raznih problemih v zvezi z nalogami MDB, ki nas čakajo. Vreme se je zboljšalo, kočali smo razgovore in nadaljevali pot.

Prispeli smo do izletniške točke, za katero lahko trdim, da je ena izmed najlepših v Zasavju. Lega planinskega doma na Jančah je zares odlično izbrana, saj je od tu lep razgled na Ljubljano, Kranj, Domžale, Šmarno goro in še na druge kraje. Za izbiro te lepe točke zasluži PD Litija vse priznanje kakor tudi za izgradnjo doma.

Odšli smo v kočo, v kateri smo med drugim opazili znane in požrtvovalne litijske planince Staneta Walgonio, Nuško Brovč, Ferija Tičarja, zraven njih pa v veselem razpoloženju oskrbnika doma, Franca Penika. Posedli smo za mizo in k nam je prisedel upravnik doma, Feri Tičar. Po izredno dobri postrežbi in okrepčilu smo se z njim pogovarjali o obisku, prometu v domu in še o drugih stvareh, ki zanimajo mlade ljudi. Videli smo, da je treba za urejevanje doma res mnogo truda in prizadevanja.

V sobi se je zbralo precej dobro razpoloženih ljudi, ki so dobre volje preživeli prijetno nedeljsko popoldne.

Težko smo se ločili od teh tovarišev, ki zaslužijo za svoje delo ne samo pohvalo, temveč več kot priznanje, lahko so pa tudi zgled marsikaterim planincem.

Odrinili smo proti železniški postaji Jevnici, od koder smo se z vlakom vrnili v Litijo. Veseli smo bili tega nedeljskega izleta, ki ga ne bomo nikoli pozabili. Odločili smo se tudi, da bomo prijetni planinski dom na Janšah spet obiskali v najkrajšem času.

VOHUN NA LETALIŠČU

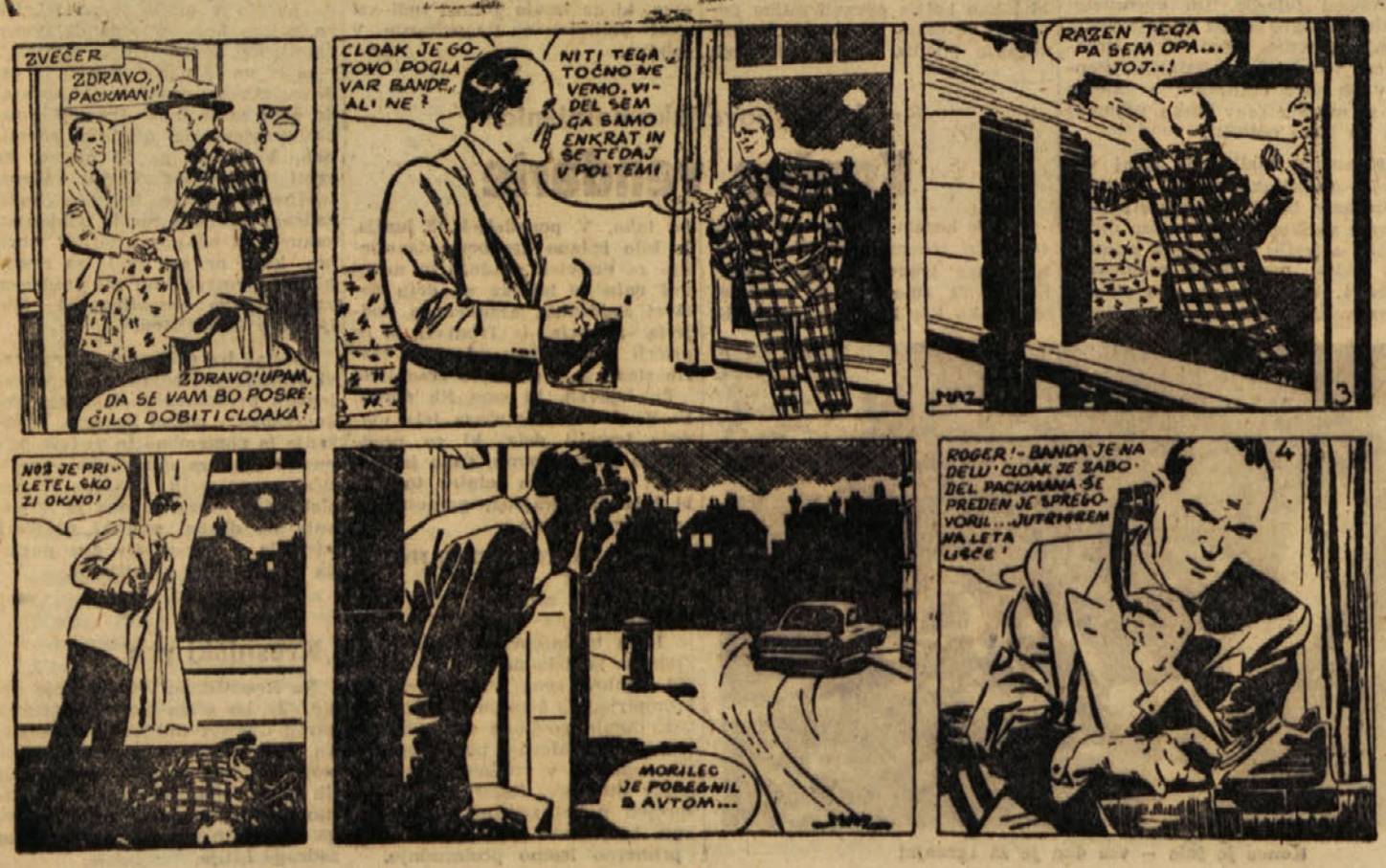

Po delu razvedrilo

Okrajni Svet Svobod in prosvetnih društev v Ljubljani je v soboto zvečer pripravil številnim poslušalcem v dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani kulturno zabavno glasbeno revijo »Po delu razvedrilo.«

Bil je to veder, razveseljiv večer. Na reviji je nastopilo 20 amaterskih zabavnih skupin — od harmonikarskega zbora, pionirskega plesnega para, kvarteta, okteta, Veselih rudarjev iz Trbovelj, velikega zabavnega orkestra in drugih skupin, kot na primer iz Hrastnika in drugih krajev ljubljanskega okraja.

Poslušalci so nastopajoče nagradili z dolgotrajnim ploskanjem.

Kulturno zabavna revija te vrste je uspela in je prav, da podobne prireditve pripravimo večkrat in nudimo našemu delovnemu človeku prijetno razvedrilo po njegovem poklicnem delu.

Najboljše izbrane skupine iz te revije bodo nastopile na republiški reviji te zvrsti v Kopru.

Letovanje otrok v Piranu in Polhovem gradcu

Kakor vsako leto, je tudi letos organiziralo DPM Trbovlje letovanje otrok na morju v Piranu in višinsko letovanje v Polhovem gradcu. Skupno bo letos letovalo približno 250 trboveljskih otrok. Že 1. julija bo v Polhov gradec odpotovala prva in edina skupina dvajsetih otrok. V Piran pa bo prav tako odšla prva skupina 120 otrok. V obeh kolonijah bodo otroci po tri tedne.

Celotna tritedenska oskrba bo stala 10.000 din.

jas

OD SREDE DO SREDE

Obveščevalec

MALI OGLASI

Točimo od 5 litrov naprej: francosko–tunizijsko odlično črno vino Berrabia po 180 din, namizno belo in rdeče vino po 160 din. Slovenija Vino Ljubljana, Bevško št. 1 (pri Šušniku).

●

Obveščam voznike motornih vozil, da opravljam vsa avtoličarska dela. — Oskar Zakonjšek, Trbovlje.

●

Uradni list FLRJ 1959, 1960 prodam. — Naslov v upravi lista.

PREKLIC

Preklicujem in obžalujem, kar sem izrekla na zboru volivcev o Amaliji Mak. — Zofija Roštohar, Trbovlje.

RAZPIS

Stanovanjska skupnost Trbovlje II razpisuje mesto šoferja pri tajništvu.

Pogoji: poklicni voznik B kategorije. Plača po dogovoru. Prijave poslati na tajništvo Stanovanjske skupnosti TrbovljeII. Nastop službe takoj.

KINO

Kino »Delavski dom« v Trbovljah: 22. junija sov. barv. film »Mumu«; 23.–26. junija ameriški barv. vistavisen film »Imitacija življenja«; 27.–29. junija sov. film »Lastovka«.

Kino »Svoboda — Trbovlje II«: 24.–26. jun. ital. barvni CS film »Herkul in kraljica Lidije«; 27. in 26. junija amer. barvni CS film »Kavboj«. Predstave ob 18. in 20. uri.

Kino »Svoboda — Zasavje« v Trbovljah: 23.–26. junija amer. barvni CS film »Sonce se zopet smeje«; 31. junija do 3. julija amer. barv. CS film »Velika zemlja«.

Kino »Svoboda II« v Hrastniku: 22. junija jug. film »Martin v obtežkih«; 23. junija amer. barvni CS film »Sedem nevest za sedem bratov«; 24.–26. junija amer. barv. CS film »Bratje Karamazovi«; 28. in 29. junija sov. film »Mumu«.

●

DEŽURNA SLUŽBA ZDRAVNIKOV V TEM TEDNU

22. jun.: dr. Vladimira Južnič
23. jun.: dr. Vladimir Komorowsky
24. jun.: dr. Vladimir Komorowsky
25. jun.: dr. Vladimir Komorowsky
26. jun.: dr. Mihaela Drnovšek
27. jun.: dr. Ludvik Kramberger
28. jun.: dr. Vladimira Južnič
29. jun.: dr. Vladimir Komorowsky

GIBANJE PREBIVALSTVA

TRBOVLJE

ROJSTVA: Marija Baloh, Zagorje — sina; Ivana Pikelj, Zagorje — hčerko; Ana Jankovič, Trbovlje — hčerko; Jožefa Vidmar, Hrastnik — hčerko; Hedvika Eberlinc, Trbovlje — hčerko; Marija Mrčun, Zagorje — sina; Magdalena Mihalič, Trbovlje — hčerko; Marija Zupan, Trbovlje — hčerko; Marija Erklavec, Zagorje — sina; Ivana Maurer, Hrastnik — hčerko; Jožefa Zupan, Hrastnik — hčerko; Stanislava Tratar, Kostanjevica — sina; Terezija Aufilič, Trbovlje - Ključevica — sina.

POROKE: Anton Umek, ključavničar, Trbovlje, in Marija Tkavc, delavka, Trbovlje; Alojz Zalokar, električar, Trbovlje, in Katarina Mojsilović, rojena Vučković, kuharica iz Crikvenice, Bogomir Kos, pom. konstruktor, Trbovlje, in Dragica Potokar, trg. pomočnica, Trbovlje.

SMRTI: Rozalija Zaberšožnik, rojena Fakin, upokojenka, Trbovlje — stara 70 let; Terezija Kunej, roj. Boršinar, Trbovlje — stara 88 let; Stjepan Šopar, gradb. delovodja, Donji Pustakovec 7 — star 32 let.

BREŽICE

ROJSTVA: Marija Brinovčar, Srednje Arto 5 — hčerko; Matilda Krošl, Kostanjevica — hčerko; Neža Filipčič, Stara vas 57 — hčerko; Ema Krajnc, Meten vrh 17, Sevnica — sina; Draga Mirt, Kremen 3 — hčerko; Mira Vidmar, Rigonce 7 — sina; Olga Repar, Kališovec 11 — sina; Stanislava Blaznik, Veliki Kamen 21 — sina.

POROK ni bilo.

SMRTI: Neža Stanič, kmetovalka, Župelevec 12 — stara 59 let; Franc Bajec, inv. upokojenec, Velika vas 20 — star 60 let.

ZAGORJE

ROJSTEV in **POROK** ni bilo.

SMRTI: Jernej Kotar, rud. upokojenec, Dolenja vas 56 — star 70 let; Franc Mažgon, rud. upokojenec, Polje 10 — star 61 let.

LITIJA

ROJSTEV (na domu) ni bilo:

POROKE: Stanislav Resnik, krojač, Vancauver, Kanada, in Olga Hribar, uslužbenka, Ljubljana, Majaronova 2; Franc Femc, miz. pom., Ustje 66, in Frančiška Vodišek, delavka, Ustje 65; Stanislav Petrič, poljedelec, Vodice pri Gabrovki 17, in Frančiška Grčar, poljedelka, Moravče 62; Anton Strah, poljedelec, Tihaboj 10, in Frančiška Trentelj, poljedelka, Lukovec 6; Anton Kozlevčar, miz. pomočnik, Ustje 53, in Marija Gorše, nameščenka, Stangarske Poljane 10, Ivan Čepin, miz. pomočnik, Ljubljana, in Marija Strah, poljedelka, Tihaboj 10; Jakob Kalan, zidar, Goliše 11, in Marjana Malovrh, gospodinja, Goliše 11; Branko Hauptman, železničar, Spodnji Log, in Jožefa Kožar, gosp. pomočnica, Sava 38; Andrej-Martin Gradišek, mesar, pomočnik, Šmarino 87, in Olga Zavrl, trg. pomočnica, Gradiške Laze 7.

SMRTI ni bilo.

VAŽNO OBVESTILO VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM

Prihodnja številka Zasavskega tednika ne bo izšla v četrtek 29. junija, kot bi morala po vrstnem redu, temveč v soboto 1. julija ter bo v številki dan predvsem poudarek dnevu rudarjev in dnevu borca kakor tudi praznovanju praznika občine Hrastnik. Slavnostna številka bo izšla na 16 straneh. Ker v dneh, ko se naš list metira in tiska, tiskarna v Kranju zaradi bližnjih praznikov ne bo delala, bo prihodnja številka Zasavskega tednika izšla šele 13. julija in potem spet redno vsak četrtek.

Odločili smo se za izdajo skupne dvojne številke, ker bo to laže za delo v tiskarni, drugače bi pa list lahko izšel 6. julija le na 4 straneh. Tako bodo pa naročniki in bralci dobili dvojno številko in še štiri strani več.

Prepričani smo, da boste razumeli to našo odločitev in nam še naprej pomagali po svojih močeh pri izhajanju našega zasavskega glasila.

Uredništvo Zasavskega tednika

RAZPIS

Center za izobraževanje kuharskega in natakarskega poklica v Zagorju ob Savi razpisuje sprejem kandidatov za šolsko leto 1961/62.

Pogoji:

1. dokončana osnovna šola ali njej enaka izobrazba.
2. Starost do 30 let.
3. Veselje do poklica.

Kandidat mora predložiti:

1. Prošnjo kolkovano z 30 din.
2. Izpisek iz rojstne matične knjige.
3. Zadnje šolsko spričevalo.
4. Potrdilo o zdravstvenem stanju.

Šolanje traja dve leti. Kandidati opravljajo vsako leto 6-mesečno obvezno prakso v določeni ustanovi, zavodu, počitniškem domu, obratu — gospodarski organizaciji. Kandidati, ki jih pošiljajo v šolo gospodarske organizacije, lahko opravljajo prakso v lastnem podjetju, če izpolnjuje podjetje za izobraževanje določene pogoje. V času prakse prejemajo predpisano nagrado. Šola nima internata, so pa ugodne prometne zveze iz smeri Zidani most in Ljubljana.

Po končani šoli dobi kandidat naziv kuhar(ica) ali natakar(ica) in mu je omogočeno nadaljnje izobraževanje v stroki.

Prijave se sprejemajo do 1. VIII. 1961 na naslov Gospodinjska šola Zagorje ob Savi.

RAZPIS

Podružnica Narodne banke v Hrastniku sprejme:

1. referenta za plačilni promet,
2. referenta hišnih svetov.

Pogoji ad 1. in 2.: srednješolska izobrazba ali nižješolska izobrazba z ustrezno prakso.

Kandidati naj predložе ponudbe NB Hrastnik do 30. junija 1961.

RAZPIS

za vpis v rudarski in elektro odsek Centra za izobraževanje kadrov rudnika Trbovlje–Hrastnik.

Pogoji:

Rudarski odsek:

Kandidat mora uspešno dovršiti najmanj 6 razredov osemletke. V koledarskem letu 1961 mora dopolniti 15. leto starosti in sme biti star največ 17 let. Mora biti telesno in duševno zdrav ter dobro razvit, kar ugotovi uradni šolski zdravnik.

Elektro odsek:

Kandidat mora z uspehom dovršiti 8 razredov osemletke. Biti mora telesno in duševno zdrav, kar ugotovi uradni šolski zdravnik.

Kandidati se bodo strokovno usposabljali na učnem delovišču in v delavnicah ter izobraževali v šoli Centra za poklic rudarja kopača in obratnega električarja.

Mladinci, ki se žele vpisati, morajo predložiti upravi Centra prošnjo kolkovano s 30 din državne takse in 20 din občinske in ji priložiti naslednje dokumente:

1. Zadnje šolsko spričevalo.
2. Izpisek iz rojstne matične knjige.
3. Listina, ki prikazuje potek in uspeh šolanja (izda šola, kjer se kandidat šola).
4. Mnenje šole o sposobnostih in nagnjenjih kandidata.
5. Potrdilo o premoženjskem stanju za leto 1961.
6. Potrdilo o stalnem bivanju (samo kandidati, ki stanujejo izven Trbovelj).
7. Potrdilo o višini otroškega dodatka.

Pri šoli je internat, ki nudi učencem popolno oskrbo.

Prošnje je vložiti upravi Centra najpozneje do 20. avgusta 1961.

Center za izobraževanje kadrov RTH

Tedenski športni pregled

HRVAŠKO SLOVENSKA KOŠARKARSKA LIGA

V devetem kolu hrvaško-slovenske lige se je Rudar pomeril doma s prvoplasiranim moštvom Ljubljano. Razigranim, dinamičnim in zelo prodornim in učinkovitim gostom Rudar ni bil kos ter jim je moral prepustiti ob točki.

Rudar : Ljubljana 43 : 89 (18 : 48)

RUDAR: Otopal 10, Virt 8, Pintar 13, Tavzel 2, Poličnik 8, Zaman 2.

LJUBLJANA: Eiselt 34, Potočnik 2, Stražak 9, Tavčar 12, Levstik 1, Škerjanc 25, Lajovic 6.

Približno tri sto gledalcev je bilo v soboto nezadovoljno s prikazano igro Rudarja. Medtem ko so gostje s hitro, dinamično in zelo učinkovito igro popolnoma razbili vse napade Rudarja v prvem delu igre in že v desetih minutah prvega dela igre vodili z 22 koši razlike, so se znašli košarkarji Rudarja večkrat na kupu in od daleč opazovali nasprotnika, ki jim je polnil koš. Pri Rudarjevih igralcih je bilo v začetku tekme opaziti precejšnjo nervozo. Medtem ko so gostje z zelo dobro in enostavno igro povečevali rezultat, se je Rudar izgubljal v neučinkovitih akcijah.

V drugem delu igre je skušal Rudar z nekoliko boljšo igro vsaj delno zmanjšati rezultat. Toda gostje so s hitrimi protinapadi in predvsem po zaslugi zelo dobrega Eiselta in Škerjanca zmagali z zelo visokim rezultatom. Pri Rudarju je bil dober le Pintar.

Z manjšimi napakami sta srečanje vodila Kavčič i Ramskugler.

Republiška košarka — žene

Rudar : Jesenice (30 : 68 (14 : 25)

Proletarec : Ljubljana 39 : 34 (21 : 15)

NOGOMETNO TEKMOVANJE ZA TITOV POKAL

Rudar B : Logatec 3 : 0 p. f

V prvem kolu nogometnega tekmovanja za Titov pokal bi se morala v nedeljo srečati v Trbovljah Rudar B in Logatec. Toda Logatec je odpovedal tekmo in prepustil Rudarju obe točki.

Proletarec II : Domžale 2 : 1 (0 : 0)

V prvem kolu za Titov pokal je Proletarec II premagal borbeno moštvo Domžal in si tako pridobil dve točki. — Proletarec I ni mogel odpotovati v Kočevje, ker ni sredstev.

V prijateljskem nogometnem srečanju so mladinci Rudarja premagali Proletarca s 5 : 1. jas.

ROKOMET V MARIBORU

Moška ekipa Rudarja je v soboto in nedeljo gostovala v Mariboru ter odigrala dve prijateljski tekmi. V soboto je Rudar s tesnim rezultatom premagal moštvo MTT — 25 : 24 (11 : 13). V nedeljo pa je Rudar igral neodločeno 16 : 16 (9 : 5) proti Braniku.

NOGOMETNA TEKMA

Papirničar (Radeče) : Enotnost (Jevnica) 9:2 (4:1)

V zadnji prvenstveni tekmi je enajstorica radeškega Papirničarja premagala Enotnost iz Jevnice z visokim rezultatom 9:2. Kljub temu je bila igra borbena in zanimiva, čeprav tu in tam precej raztrgana.

V domačem moštvu se je to pot odlikoval Grahek v vratih, Simončič in Ribič v obrambi ter Knavs II v napadu.

Ženska odbojka

Partizan (Papirnica) : Partizan (Loke) 2:1 (7:15, 15:4, 15:6)

V finalni tekmi ženskih ekip v odbojki v tekmovanju za pokal Mladosti je ženska ekipa Papirnice iz Radeč zasluženo premagala borbeno enoto iz Lok pri Zidanem mostu.

Hkrati se že pripravlja novo tekmovanje v odbojki s sodelovanjem večjega števila ekip v počastitev tromesečnega tekmovanja med aktivi LMS v Radečah.

Izid velikega nagradnega žrebanja Prešernove družbe

(Žrebanje je bilo dne 15. junija 1961)

DOBITKE PREJMEJO:

Avto Citroen — Spaček — srečka štev.	32.842
Moško kolo — srečka štev.	24.523
Moško kolo — srečka štev.	29.177
Žensko kolo — srečka štev.	55.634
Žensko kolo — srečka štev.	17.386
Tranzistorski radijski aparat — srečka štev.	16.484
Tranzistorski radijski aparat — srečka štev.	58.659
Radijski aparat — srečka štev.	40.941
Radijski aparat — srečka štev.	13.370
Sesalec za prah — srečka štev.	28.612
Električni štedilnik s pečnjakom — srečka štev.	18.339
Zapestna ura — srečka štev.	11.510
Zapestna ura — srečka štev.	48.079
Električni brivski aparat — srečka štev.	55.695
Električni rešo na dva grelca — srečka štev.	21.851
Električni likalnik z regulatorjem — srečka štev.	10.128
Lonec »Ekonom« — srečka štev.	07.584

Praktična darila — srečke štev.

05.924	63.117	05.917	46.834	02.969
16.411	59.840	55.867	04.410	45.449
38.906	91.487	44.486	34.228	52.008
95.687	21.763	24.454	72.865	16.481
92.064	80.159	89.486	24.091	71.624
52.221	47.530	02.996	52.475	32.607
28.204				

Knjižne nagrade: vse srečke, ki se končujejo na . . .281 ali . . .087.

Lastniki izžrebanih srečk naj prevzamejo darila v upravi Prešernove družbe, Ljubljana, Erjavčeva 14 a, najkasneje do 15. avgusta letos, ko bo srečkam potekla veljavnost.

Prešernova družba

Delavski dom Trbovlje

V četrtek 22. junija 1961 (danes) bo gostovalo v gledališki dvorani Delavskega doma Slovensko ljudsko gledališče iz Celja. Uprizorilo bo Nušićevo komedijo: GOSPA MINISTRICA. Predstava ob 16. uri je namenjena mladini, ob 20. uri pa za večerni abonma. Proste vstopnice se dobe v naprejšnji prodaji pri blagajni Delavskega doma.

S to predstavo zaključuje SLG Celje letošnje gostovanje v Trbovljah. Vse abonente, ki še niso poravnali svojih plačilnih obveznosti, vljudno prosimo, da to store takoj, vsekakor pa vsaj do pričetka današnje večerne predstave.

Vsem obiskovalcem gledaliških prireditev se za sodelovanje v letošnji gledališki sezoni prisrčno zahvaljujemo. Vabimo vas, da se v jeseni zopet priglasite kot redni obiskovalec gledaliških predstav!

RAZPIS

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV HRASTNIK razpisuje na podlagi 7. in 27. člena Temeljenega zakona o štipendijah za šolsko leto 1961/62 naslednje

štipendije:

— 1 štipendijo za reden študij na Ekonomski fakulteti,
— 2 štipendiji za šolanje na TSS — kemijska stroka,
— 2 štipendiji za šolanje na dvoletni Administrativni šoli,
— 4 štipendije za šolanje na Kemolaboratorski šoli.

Štipendije bodo podeljene v višini, sprejeti po organih delavskega samoupravljanja. Prednost imajo starejši letniki in kandidati, ki so doma na območju občine Hrastnik.

Prošnje za podelitev štipendije naj interesenti pošljejo na Tovarno kemičnih izdelkov, Hrastnik — kadrovski oddelek najkasneje do 15. julija 1961.

Prošnji je priložiti:

— prepis zadnjega šolskega spričevala,
— lastnoročno podpisano izjavo, da ne prejema štipendije.

Nagradna križanka »Prvi junij«

Za nagradno križanko »Prvi junij«, ki smo jo objavili v našem listu ob občinskem prazniku v Trbovljah, je prispelo od naših naročnikov in bralcev do 16. t. m. 65 rešitev. Žreb je določil 5 izžrebancev, ki bodo prejeli za rešitev križanke kot nagrado knjigo »Zgodovino Trbovelj, Hrastnika in Dola«, katere knjige je občinski ljudski odbor v Trbovljah podaril Zasavskemu tedniku za rešitelje križanke.

Knjigo prejmejo naslednji: Darinka Pfeifer, Steklarna 73, Hrastnik; Frančiška Smuk, Kerščeva cesta 23, Trbovlje; Jože Bučevec, Selo 92, Zagorje ob Savi; Vinko Smolej, Dobravska 14, Slovenski Javornik, Gorenjsko; Silva Jesenšek, Senovo.

Nagrajencem izven Trbovelj bomo nagrado poslali po pošti.

Uredništvo Zasavskega tednika

Razstava izdelkov najmlajših

V vzgojno varstveni ustanovi »Marjetka« v Trbovljah so priredili zanimivo in okusno urejeno razstavo malčkov, ki obiskujejo vrtec. Razstava je res zanimiva in prisrčna zato, ker so tu izloženi izdelki in predmeti, ki so jih naredili malčki sami, ker kaže njihovo prizadevanje in uspehe ter trud in skrb vzgojiteljskega kadra. jas

Posvetovanje o problematiki zasavske mladine

V petek je bilo v Zagorju posvetovanje sekretariatov občinskih komitejev LMS Zasavja o problematiki mladine v Zasavju. Razen ostalega so se dogovorili, da se bodo vsak mesec sestali in proučevali vprašanja in delo mladine, kajti vsi komiteji LMS v Zasavju imajo približno enake probleme, toda doslej ni bilo tesnejših stikov in koordinacije v njihovem delu. jas

02 SPOROČA

Prometna nesreča. — Dne 17. t. m. ob 14.20 je prišlo v Radečah pri hiši št. 56 na cesti II. reda do prometne nesreče. Pri tej hiši je parkiral tovorni avto S-14995, iz Zidanega mosta je pa pripeljal traktor s prikolico reg. št. S-11672, ki ga je upravljal Z. A. iz Hotemeža. V trenutku, ko je stoječi avto prehiteval, mu je na nepreglednem ovinku nasproti pripeljal motorist S. A. iz Loke pri Zidanem mostu z motorjem Vespa reg. št. S-29425. Ker ljudi ta ni takoj opazil nasproti prihajajoči traktor, se je zaletel v vogal hiše in se hudo poškodoval na desnem kolenu noge. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico v Celju. — Na motorju je nastala škoda 10.000 dinarjev. V. Č.

Prometna dovoljenja in registrske tablice prenehajo veljati konec avgusta

Novi pravilnik o registraciji motornih vozil, ki ga je pravkar izdal zvezni državni sekretariat za notranje zadeve, prinaša nekatere bistvene spremembe glede registracije motornih in priključnih vozil. Ker opravlja registracijo pristojni organ okrajnega ljudskega odbora, na področju katerega ima lastnik svoje stalno bivališče, bodo poslej imele tudi registrske tablice oznaka okraja, kjer je vozilo registrirano, in sicer pred rdečo petokrako zvezdo, ki ji sledi številka, oznaka republike pa odpade. Za okraje v Sloveniji so določene naslednje oznake: Celje CE, Gorica GO, Koper KP, Kranj KR, Ljubljana LJ, Maribor MB, Murska Sobota MS in Novo mesto NM.

Sedanja prometna dovoljenja in registrske tablice bo treba zamenjati z novimi do 31. avgusta t. l. Rok za zamenjavo bo določil pristojni okrajni organ. Po novem pravilniku ne velja obveznost registracije za motorna kolesa in tricikle z motorji, katerih delovna prostornina ne presega 50 ccm (za mopede), nadalje za kmetijske in druge stroje, ki na ravnem ne morejo razviti večje hitrosti kakor 30 km, in za priklopna vozila, pri katerih največja dovoljena teža ne presega 750 kg. Prometno dovoljenje velja do konca leta, v katerem je bilo izdano, le dovoljenja, izdana po 31 oktobru, veljajo do konca prihodnjega leta.

Po preselitvi v drug okraj je treba po novem pravilniku vozilo odjaviti in znova prijaviti. Novi pravilnik določa tudi visoke denarne kazni za prekrške, ki gredo za gospodarske in druge organizacije do 100.000 din, za lastnike vozil pa do 20.000 dinarjev.

Ob zaključku redakcije smo zvedeli . . .

ZBOR VOLIVCEV V LITIJI

V ponedeljek zvečer je bil v Litiji zbor volivcev, na katerem so razpravljali o šolstvu in po poročilu potrošniškega sveta Litija o slabem stanju v mesnici in klavnici, o pekarni in mlekarni in o trgovski mreži v občini. Kritizirali so zlasti preskrbo z mesom in priporočali občinskemu ljudskemu odboru, da preko svojih organov strože zahteva od kolektiva klavnice, da poskrbi za izboljšanje na svojem delovnem področju.

Na zboru volivcev so izvolili tudi sodnike porotnike. Pred zaključkom so govorili tudi o ureditvi parkov.

SEJA SVETA ZA ŠOLSTVO V LITIJI

Pred dnevi je bila v Litiji seja sveta za šolstvo, prosveto in kulturo pri ObLO Litija. Razpravljali so o vprašanjih šolstva ob zaključku šolskega leta. Govorili so tudi o vprašanjih kino podjetja v Litiji in o predlogu odloka o kategorizaciji šol. Imenovali so posebno komisijo, ki bo sestavila podrobni učni načrt za višje razrede osnovne šole za tehnični pouk. Poslušali so tudi poročilo o prirastku učencev v občini.

Koncert glasbene šole v Litiji

V soboto, 10. junija je glasbena šola v Litiji priredila koncert, ki so ga izvedli gojenci te šole. Koncert je bil zanimiv ter je bilo na njem nekaj zelo uspelih nastopov. Škoda je le, da se prireditve ni udeležilo večje število staršev.

ZBOR PROIZVAJALCEV LITIJE JE RAZPRAVLJAL

V četrtek je bila v Litiji seja občinskega zbora proizvajalcev. Odborniki so razpravljali o gospodarski problematiki v industrijskih podjetjih in o nadaljnjih investicijah. Zbor proizvajalcev je po poročilu o stanju osnovnih in obratnih sredstev v predilnici, lesni industriji, tovarni usnja in kresniški industriji apna ter v Gradbeniku sklenil naj združujejo za obratna sredstva odvišne investicije v skupni sklad, ki bo dajal posojila gospodarskim organizacijam, katerim bo primanjkovalo sredstev za redno obratovanje. Sklenili so, da bo v bodoče zbor proizvajalcev proučeval možnost investicij in šele po soglasju tega foruma bodo podjetja lahko pristopila k izvajanju programa investicij.

Seminar o obdelavi pravnih predpisov

Delavska univerza v Trbovljah je na priporočilo ObSS priredila v ponedeljek, 19. junija uspešen seminar o izdelavi pravnih predpisov v gospodarskih organizacijah.

Seminar je obravnaval vse naloge gospodarskih organizacij pri izdelavi potrebnih pravnih predpisov — pravil, pravilnikov o delovnih razmerjih, pravilnikov o delitvi čistega dohodka in pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov — vse to v skladu z decentralizacijo samoupravljanja in delitve dohodka.

Seminar je vodil Rado Miklič, pravni svetovalec Republiškega sveta ZSJ za Slovenijo.

Z organizacijo tega tečaja je Delavska univerza v Trbovljah priredila prvo strokovno pomoč podjetjem glede na trenutne važne naloge, ki jih le-ta imajo ob izdelavi pravnih predpisov, s katerimi bo dan pravni status decentralizaciji oziroma ekonomskim enotam.

T.

Zasavska srednješolska delovna brigada

Avgusta bo odšla na zvezno delovno akcijo na gradnjo avtoceste »Bratstva in enotnosti« zasavska srednješolska brigada, ki bo štela 120 mladincev in mladink. Preden bodo brigadirji odšli na zvezno delovno akcijo, bodo delali nekaj dni na gradbišču nove trboveljske bolnišnice. jas

Turistična pisarna v Trbovljah

Že dalj časa se je v Trbovljah čutila potreba po ustanovitvi turistične pisarne. Turistično in olepševalno društvo v Trbovljah je sklenilo, odpreti v prostorih restavracije na Vodah turistično pisarno. Tu bodo posamezniki kakor tudi delovni kolektivi lahko dobili vse potrebne informacije glede letovanj, izletov in podobno. Nova turistična pisarna v Trbovljah bo posredovala razne izlete in letovanje ter opravljala še druge potrebne usluge, predvsem je pa namen nove ustanove, še bolj pospeševati domači, lokalni turizem.

Uspela produkcija glasbene šole v Zagorju

Prejšnji teden je državna glasbena šola v Zagorju priredila v Delavskem domu tradicionalno javno produkcijo. Prirejajo jo ob koncu vsakega šolskega leta, ko se zaprejo vrata glasbene hiše na Cankarjevem trgu in se na tej prireditvi pokažejo pred občinstvom sadovi celoletnega učenja gojencev šole.

V 35 točkah sporeda so se na koncertu zvrstili solisti, v zadnji točki pa tudi šolski orkester, ki je predstavil poslušalcem Gossecovo Gavoto, Nikoličev Dečji koncertino in Händlovo Sarabando. Solist je bil mladi nadarjeni Bogdan Lilija. Orkester vodi Mirko Rus. Sestavljajo ga skorajda sami mladi instrumentalisti, ki letos šele prvič nastopajo v orkestru.

Celotni program nam je pokazal uspeh, ki se je od lanskega nastopa kvalitetno zelo dvignil. Zagorska glasbena šola je sodelovala tudi na okrajni reviji solistov in komornih ansamblov, kjer so bili izbrani za republiško revijo in so kot edina šola zastopali naše revirje.

Še posebno je bil na reviji pohvaljen kvartet.

Ob tej prireditvi in afirmaciji zagorskih mladih glasbenikov želimo zavodu še večjih in plodnih uspehov.

R. Palčič

Razgovor o tehničnem pouku

Prejšnji teden je bil v Litiji posvet odbornikov ZP, upraviteljev osemletk, učiteljev tehničnega pouka in članov sveta za šolstvo. Na tem posvetu so razpravljali o problematiki tehničnega pouka na šolah ter o usmerjanju mladine v poklice. Ugotovili so, da šole nimajo dobro urejenih delavnic za tehnični pouk kakor tudi ne orodja. Sprejeli so sklep, da posebna komisija analizira in prouči to vprašanje, nakar bodo sklicali ponoven sestanek, na katerem bodo sprejeli konkretne sklepe.

»Jazz, ljubezen in pesem«, tako je naslov nemškemu filmu, katerega prizor vidite na sliki. Film bo predvajan konec meseca v kinu Svoboda Trbovlje II.

Obiskali smo graditelje Zasavske ceste

Tudi letošnje leto je na programu vrsta kulturnih in športnih prireditev za graditelje Zasavske ceste. Tako jih je med drugim v petek, 16. t. m. obiskala trboveljska godba na pihala in jim pripravila koncert. Graditelji Zasavske ceste so godbenikom priredili lep sprejem in jih povabili, naj se še kdaj oglasijo pri njih.

Na sporedu je še vrsta kulturnih skupin, ki bodo obiskale graditelje ceste v njihovem naselju. Tako jih bo v juliju obiskal ansambel »Veselih rudarjev« iz Trbovelj.

»Na koncu poti« v Velenju

Dramska družina DPD Svoboda Center iz Trbovelj, ki je z Matkovićevo dramo »Na koncu poti« sodelovala na republiški reviji amaterskih skupin iz Slovenije v Zagorju, kjer je bila izbrana za sodelovanje na zvezni reviji na Hvaru, je v soboto gostovala s to dramo v Velenju.

Velenjčani so napolnili dvorano Delavskega doma in dali trboveljskim gledališčnikom priznanje za uspelo izvajanje.

VREDNOST NEDELJSKEGA DELA NA VRHEH ČEZ 150.000 DIN

Na poziv občinskega odbora Zveze borcev v Trbovljah se je znašlo na delovišču 155 članov ZB. Med njimi so bili tudi gasilci Strojne tovarne. V gradnji koče na Vrheh so v nedeljo sodelovali tudi kmetje s prevozi z volovsko in konjsko vprego. Prostovoljci so tokrat naredili dela v vrednosti 150.000 din. Prenesli so do koče 28 m³ lesa, 4 m³ desk v oddaljenosti nad 1 km. Zazidali so temelje, naredili glazuro na plošči, naredili lesene podstavke za ogrodje koče in izkopali okrog 18 m³ zemlje za zajetje vode.

V nedeljo predvidevajo, da bodo prišli na gradnjo koče savinjskih in revirskih borcev člani smučarskega društva in morda še iz drugih organizacij. S skupnimi napori bodo kočo spravili pod streho že do 1. julija. Preostala bodo še manjša dopolnilna dela.

PROSLAVA, KAKRŠNIH SI ŽELIMO

V soboto so priredili učenci litijske osemletke v sindikalni dvorani na Stavbah »Večer vojaške pesmi«. Ob tej priložnost je organizacija ZVVI v Litiji razvila zastavo, zato je bil slavnosti proslave dan še poseben poudarek. O pomenu invalidske organizacije je govoril njen predsednik tovariš Franc Zavašnik in drugi predstavniki. Program pesmi z recitacijami je bil zelo prisrčen in dobro pripravljen, za kar je zelo zaslužno vodstvo osnovne šole.

LJUDSKA TEHNIKA V STT

Med drugimi dejavnostmi Ljudske tehnike v Strojni tovarni v Trbovljah se je zlasti razvila avto-moto dejavnost. Tečaj za šoferje — amaterje je opravilo preko 40 članov koletiva. K izpitom za voznike — amaterje, ki so bili v ponedeljek 19. junija, se je priglasilo 36 kandidatov, preizkušnjo je pa napravilo nad 50 % tečajnikov. Ostali imajo možnost, da se ponovno priglasijo za izpit.

20 LET REVOLUCIJE

JOŽE ŠTOK – KOROTAN

Skozi obroč na Kozjansko

(nadaljevanje)

Antonesko je dobro poznal pot. Pripeljal nas je do siromašne kmetije, ki je čepela na bregu, podobna stari beračici, ki se je umaknila pred svitom.

Pri oknu se je prikazal kmet, pri katerem je Antonesko že pred dvema letoma domoval s svojo četo. Dobro ga je poznal. Toda bil je tako preplašen, da smo ga komaj prepričali, da nam je odprl vrata. Ves se je tresel in jecljaje prosil, naj odidemo, ker mu bodo sicer Švabi požgali borno domačijo.

Toda kaj smo hoteli storiti? Ni nam preostalo drugega, kakor da smo ostali na kmetiji.

Eden je odšel na stražo, štirje so polegli na klopi, domači pa so trepetali v kamrici.

Z Antoneskom sva odšla na zvezo v neko kočo pri Lazah. V bajti je brlela petrolejka, poleg nje pa sta sedela star možiček in prav tako stara ženica in luščila fižol. Ko je Antonesko potrkal na okno in povedal svoje ime, je starček brž stopil k vratom. Sprejel naju je kot stara znanca. Ženička pa je odropotala v vežo in se vrnila s kruhom in kuhano hruškovo vodo. Uh, kako se nama je prileglo!

V prijetnem kramljanju nas je zmotilo trkanje na okno. Starček je že poznal to trkanje; prišel je kurir.

Tovariš Silas nam je poslal pismo, v katerem je zahteval, naj odidemo v Lože. Tam da je skrit material, ki naj ga odnesemo v Revirje, kjer naj pričnemo z akcijami . . .

Ko sva se vrnila v Lokavec, se je že danilo. Zaradi globokega snega sva bila mokra do pasu. Domači niso bili več tako preplašeni. Kmetu je postalo že žal, da nas je ob prihodu tako strahopetno odganjal od hiše.

»Saj verjamemo, da ste partizani, toda bojimo se,« je dejal.

Naposled se je tudi gospodinji razvezal jezik. Prisedla je k peči in nam ponosno pripovedovala:

»Te dni je bilo res vse polno tistih zelenih in rumenih vragov. Iščejo in iščejo partizanerje, ko pa jih steknejo, so pošteno tepeni. Ampak partizanarji, to so fantje od fare. Usekate po dojčarjih da je kaj. Rada vas imam!«

Zunaj je začelo snežiti v debelih kosmih. Tam nekje od Sv. Lenarta se je čulo zamolklo pokanje.

Ob pol devetih je stražar Drago potrkal na vrata, rekoč: »Neka kolona se bliža!« in spet odšel na stražo.

Planili smo k oknu in buljili skozi šipe. Res, prihajala je kolona. Švabi? Ne! In kdo potem?

»To so vendar borci XIV. divizije!« je veselo vzkliknil Janez. »Seveda so! Glej jih, laške uniforme imajo!«

Antonesko pa je imel bolj bistre oči. Ko si je kolono ogledal, je prav hladnokrvno dejal:

»Švabi so! Tovariši, brez nervoze!«

In res! Pred hišo je prišla kolona kakšnih 50 Nemcev, dobro oboroženih z mitraljezi in brzostrelkami.

Kot bi trenil, smo pograbili svojo opremo. Komaj smo se izmuznili pri zadnjih vratih ven, so že vstopili pri prednjih Nemci. Pa smo kljub temu obdržali mirno kri. Nismo se pognali v gozd, niti nismo nameravali sprejeti borbe, ker bi bilo to pogubno za kmeta in za nas. Zato smo čakali; celo tedaj, ko so bili Nemci že v hiši. In še smo stali in čakali . . . Če bi namreč odšli prej, bi nas opazila zaščitnica. Šele ko je ta izginila za skednjem, smo krenili v gozd. Izbrali smo torej trenutek, ko nas ni mogla opaziti niti predhodnica niti zaščitnica nemške kolone.

Na prvem robu smo morali počakati Janeza ,ki je preveč zaostal. Tekel je namreč bos, s škornji pod pazduho, in mu je zato še bolj drčalo.

Pred vasjo Sv. Koloman smo se ustavili in počivali. Od tam smo opazili nemške vojake na vseh hribih okoli nas. Posrečilo se nam je, da smo se izognili njihovim pastem in prišli na Paneče, kjer smo se ustavili pri nekem Šuštarju.

Gospodar je povedal Antonesku, da je v hiši žena nekega gestapovskega vohuna. Zadržali smo jo in čakali večera. Ker je vse kazalo, da nas bodo Nemci ponovno obkolili, smo hoteli oditi v gozd. Takrat pa se je približal hiši neki civilist, o katerem je gospodar dejal, da je tisti gestapovski ogleduh.

Čakali smo pripravljeni, da ga ujamemo. Mož pa se je pred hišo nepričakovano obrnil in zbežal v dolino k Nemcem. Zakaj je to storil, si nismo znali pojasniti. Mogoče je bil kak skrivni znak za nevarnost, ki ga nismo opazili. Najsi je bilo že karkoli, zaradi tega in zaradi bližajočih se dveh nemških kolon z Lisce in s Poljan smo morali iz hiše.

(Dalje prihodnjič)

Ina Ritter:

NJENA USODA

16

Sprevod pogrebcev se je počasi pomikal po cesti. Ljudje so šli mimo travnikov, ki so nekoč spadali k posestvu Seesken. Tudi tam so stali ljudje in čakali, niso pa imeli na sebi črnih oblek, kajti takih niso premogli.

Tudi v njihovih očeh je bila žalost. Pridružili so se pogrebcem molče.

Rüdiger in njegov oče jih nista niti opazila, prav tako ne nemira, ki je nastal za njima.

Župnik je odprl železna vrata na starodavno domače pokopališče.

Pogrebci so šli počasi naprej, vendar enakomerno .Le eden izmed njih, neki čokati, nizki moški je zaostal in jezno gledal. Postavil se je pred vrata na na pokopališče in strmel v tuje moške in ženske, ki so prihajali.

»Vi ne!« je siknil.

Silka, ki je šla na čelu svojih ljudi, je žalostno zmajala z glavo. »Tudi mi smo imeli pokojnico radi,« je rekla s tihim glasom.

Obraz moškega je pa ostal hladen in nepremičen. Silka se je kar ustrašila divjega sovraštva, ki je žarelo iz oči tega človeka.

»Vi nimate tu ničesar iskati!« je spet zasikal mož. »Vi ste krivi njene smrti!« Njegove besede so bile tako glasne, da jih je slišal celo grajski sin, a se ni zavedal njihovega pomena.

Silka je pogledala k njemu. Stal je ob odprtem grobu zraven krste — človek, ki ga kmalu ne bi spoznala.

»Pokojnica je bila dobra za nas,« je spet rekla tiho. »Umrla je brez sovraštva, ona . . . ona ne bi razumela, če nas ne bi bilo na njen pogreb.«

»Stran!« je zavpil moški ves iz sebe.

Mirnost, s katero je dekle stopilo pred tega človeka in s katero je hotela izsiliti vstop na pokopališče, ga je popolnoma zmedla. »Sovražim vas!« je zakričal. »Z vami je prišla nesreča nad nas, glejte, da se poberete od tod, pri nas nimate kaj iskati! Pojdite tja, od koder ste se pritepli, mi vas ne maramo!«

Miren glas župnika se je slišal do semkaj, veter je pa odnesel pomen njegovih besed. Silka jih ni razumela, kakor ni mogla razumeti tega človeka, ki je bil tako svojeglav in trmast.

Dekle se je vzravnalo in gledalo tega moža tako mrzlo, da se je Onno Erikson nehote za korak umaknil.

Šla je za njim in stala tik pred njegovim obrazom, ki je bil ves bled od srda. »Pokojnica je bila naš gost, z nami je skupno sedela za mizo in nam pomagala ter nas tudi razumela. Bila je človek — če sploh veste, kaj to pomeni. Pojdite z menoj!« je zaukazala svojim ljudem, ki so šli vsi ubogljivo za njo.

Obraz moža je postal rdeč. Čutil se je osramočenega, ponižanega. Sam sebi se je zdel tako nepomemben, kar ga je še bolj razjezilo.

»To je naše pokopališče,« je divjal. »Tu nimate kaj iskati! Od vsega bi radi nekaj, vi . . .« Požrl je žaljivo besedo, ki jo je imel pripravljeno na jeziku. »Vsaj mrtvece so naši, teh nam ne morete vzeti.«

Silka je le s težavo dihala, pri srcu ji je pa bilo neznansko hudo. Ali je res mogoče, da gre sovraštvo teh ljudi tako daleč, da niti ne trpe ,da se plemenitemu človeku izkaže poslednja čast?

Danijel Schaaken, njen hlapec, se je pojavil ob dekletu, velik in močen.

»Pobil ga bom!« je dejal razburjen.

Silka se je pa obrnila in ga prijela za roko. »Ne Danijel,« mu je rekla, »ne tukaj . . .«

Oba moža sta se divje merila z očmi.

Silka je povesila glavo. »Pojdimo!« je rekla s težavo.

Onno Erikson se je pa tedaj divje zasmejal. Ta trenutek je bil podoben psu, ki se mu je posrečilo drugemu iztrgati kost. »Prokleta sodrga!« je zavpil za tujci, ki so se obrnili in s sklonjenimi glavami odhajali.

»Bila je plemenita ženska, človek, ki je razumel težave drugih in jih imel rad. Bila je ženska, ki ni poznala sovraštva in ne želje po maščevanju. Bila je človek, ki ga je vsakdo ljubil in spoštoval . . .«

Onno Erikson je slišal župnikove besede, ko je z drugimi ljudmi stopil h grobu, ni jih pa razumel.

»Ljubila je vse ljudi,« je rekel župnik.

Toda srca ljudi so bila okamenela, stali so v sovraštvu ob grobu, sovražni proti tujcem, zaradi katerih je gospa Felicita umrla.

Rüdiger ni čutil ničesar razen velike praznote v sebi, praznote, ki je ne bo nikoli več konec. Ni jokal, njegov obraz je bil trd in okamenel razodeval je pa silno bolečino.

Stiskali so mu roko, ko je župnik utihnil, šli potem tudi k staremu baronu, ki pa ni nikogar videl, ampak je le mehanično stiskal roke, ki so mu jih ljudje podajali.

Nekoč je bil polkovnik mogočen mož. Sedaj je bil pa star, zlomljen človek s povešenimi rameni in slabotnimi rokami.

»Mrtva je,« je zašepetal sam pri sebi. Bile so besede, ki jih v polnem njihovem pomenu niti ni razumel. Nikoli več ne bo stala pred njim in ga poklicala po imenu, kadar bo spet razburjena. Svojih malih, nežnih rok ne bo nikoli več položila na njegova ramena.

»Mrtva je,« je spet zašepetal. Njene roke so sedaj mrtve, hladne in nepregibne. Ne — ne morejo biti mrtve te njene ljubke roke, njen ljubi obraz, njen ljubi glas.

»Ne!« je naenkrat zavpil tako glasno, da so se ljudje plašno spogledali. Ni jih opazil. Pred sabo je videl samo malo, nežno žensko s toplimi, svetlimi očmi, ki so ga tako razumevajoče gledale.

Sam je stal in sam bo ostal, kajti noben človek razen Felicite ga ni razumel. Ne njegovi starši, niti ne njegov sin.

»Felicita,« je mož zaječal in stopil tik na rob groba.

Nenadoma, tako hitro, da nihče ni mogel priskočiti, se je stari baron zgrudil na tla. Onesvestil se je.

Molče so ga odnesli. Prvikrat so ljudje sedaj občutili zanj simpatijo. Tudi on je to malo žensko iz vsega srca ljubil. Nihče ni tega vedel, sedaj so to videli in vedeli vsi.

»Najprej so mu vzeli zemljo, potem pa še ženo,« je nekdo dejal v bližini. Povedal je to, kar so vsi mislili. Ljudje so pogledali tja proti zahodu. Tam ob cesti so stali ti ljudje — tujci.

Sovražili so jih, sovražili smrtno.

17.

Zima, ki je nastopila po mokri, hladni jeseni, je bila izredno ostra. Čeprav so ljudje v novi stavbi noč in dan kurili peč, so bile šipe na oknih skoraj vedno zaledenele.

Bila je to tiha skupnost ljudi, ki je živela v majhnem prostoru. Delo je počivalo, zemlja je bila pregloboko zmrznjena, da bi mogli vsaj kopati izsuševalne jarke, kakor so prvotno nameravali.

Edino, kar so [illegible]ko delali moški, je bilo podiranje dreves v gozdu. Uro za uro je bilo slišati sekire in cviljenje cirkularke. To ni bilo lahko delo. Moški, ki so pripravljali stavbni les za nove hiše, so delali molče, a zagrizeno.

Njihova gospodarica je zmogla mnogo. Njej so se morali zahvaliti, da imajo spet tla pod nogami in streho nad glavo. Nekaj pa Silka Tenkl[illegible] le ni mogla doseči — da bi domačini njene ljudi priznali kot enakopravne.

Nekaj stotin metrov od njih je stala edina gostilna v vasi. Bila je zanje zaprta. Gostilničar jim je nedvoumno povedal, da jih ne mara videti v svoji hiši.

»Jaz nimam proti vam ničesar,« je rekel. »Toda če kdo od vas prestopi moj prag, bom imel prazno gostilno.«

Danijel Schaaken je bil prepameten mož, da bi se temu upiral. Toda bilo je vsem neznansko težko, da so morali živeti tako samotno življenje.

Bili so popolnoma navezani sami nase. Živeli so na samotnem otoku, ki ga je obdajala zemlja in — sovraštvo domačih ljudi.

(Dalje prihodnjič)